

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 79

(2007–2008)

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 22. august 2008,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Bakgrunn

Ved EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 ble EØS-avtalens vedlegg XIII, Transport endret ved innlemmelsen av direktiv 2006/126/EF av 20. desember 2006 om førerkort.

Direktivet har som formål å oppdatere og forbedre ordningen for førerkort samt fremme trafikk-sikkerhet og sikre fri bevegelse av personer. Tredje førerkortdirektiv er en omarbeidelse av forutgående førerkortdirektiv samt innfører en rekke endringer i forhold til gjeldende rett. Førerkortdirektivene er inntatt i vedlegg XIII i EØS-avtalen.

Gjennomføring av EØS-komiteens beslutning i norsk rett vil kreve lovendring. Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning er derfor nødvendig i medhold av Grunnloven § 26, annet ledd.

EØS-komitebeslutning og direktivet i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Nærmere om direktivet

Direktiv 2006/126/EF er en omarbeidelse av andre førerkortdirektiv 91/439/EØF med diverse endringer. Direktivet erstatter forutgående førerkortdirektiv samt innfører materielle endringer i forhold til gjeldende rett.

Artikkel 1 fastsetter at den eneste førerkortmodell som medlemsstatene skal produsere etter 19. januar 2013, er et nasjonalt førerkort i plast i kredittkortstørrelse basert på en EF-model som er fastsatt i vedlegg 1.

Artikkel 3 gjelder forholdsregler mot forfalskning av førerkort. Medlemsstatene skal sikre at alle førerkort som utstedes eller er i omløp, oppfyller alle krav i direktivet, senest innen 19. januar 2033.

Artikkel 4 inneholder definisjoner og beskriver førerkortklassene og alderskravene. Det innføres en egen førerkortklasse for moped (klasse AM), inklusiv den såkalte mopedbilen. I tillegg innføres en ny klasse A2 for mellomtung motorsykkel med minstealder 18 år. Klassene A1, A2 og A utvides til å omfatte 3-hjuls motorsykkel (tricycle).

Alderskravene settes lavere for trinnvis erverv av førerrett for motorsykkel. Ved trinnvis erverv av klasse A (tung motorsykkel) er minstealder 20 år,

men man må ha minst 2 års kjøreeerfaring klasse A2 samt bestå en praktisk prøve eller gjennomføre et kurs. Tilsvarende gjelder ved trinnvis erverv av klasse A2 for den som har klasse A1 (lett motorsykkel). Minstealder for direkte erverv av klasse A (tung motorsykkel) heves fra 21 til 24 år. Bakgrunnen for reglene er de høye ulykkestallene for motorsykkelførere under 24 år som kjører tung motorsykkel.

Underkategoriene (klasse C1 og D1) til førerkortklassene for lastebil og buss, blir obligatoriske førerkortklasser. Medlemsstatene kan heve eller senke fastsatt minstealder for flere førerkortklasser. Senkes minstealderen, gjelder førerkortet bare for kjøring på eget territorium inntil direktivets minstealder er nådd.

Artikkel 7 gjelder vilkår for utstedelse, gyldighet og fornyelse av førerkort. Søkeren må bestå en førerprøve jf. tilfredsstillende helsekravene i tråd med minstekravene i vedleggene II og III.

Direktivet innfører *administrativ gyldighet* for de nye førerkortene. Dette betyr at førerkortet må fornyes med visse mellomrom selv om førerrettighetene fortsatt er i behold. Hensikten er at førerkortet skal ha de nyeste sikkerhetslementer og oppdatert bilde av innehaveren. Er den administrative gyldighetsperiode for førerkort utløpt, er ikke førerkortet gyldig bevis for vedkommendes førerrettigheter. Når det kreves ny helsevurdering ved utløpt administrativ gyldighetsperiode, vil den administrative gyldighet og førerrettighetene utløpe samtidig.

I artikkel 7 nr. 2 (a) fastsettes det en administrativ gyldighetsperiode på 10 år, eventuelt opptil 15 år for personbil, motorsykkel og moped. I artikkel 7 nr. 2 (b) fastsettes det en administrativ gyldighetsperiode på 5 år samt obligatorisk helsesjekk for fører av buss, lastebil og vogntog. Medlemsstatene kan innføre kortere gyldighetsperiode for førstegangssøkere innen alle førerkortklasser, forutsatt at dette er knyttet til trafikksikkerhetstiltak. For klassene C og D settes perioden til 3 år, mens for de andre klassene er det ikke angitt noen bestemt tidsperiode.

Artikkel 10 fastsetter at nye sensorer skal oppfylle minstekravene ved praktisk førerprøve som følger av bilag IV. Sensorer som er i slikt arbeid ved iverksettelsen, skal kun oppfylle kravene til kvalitetssikring og regelmessig etterutdanning.

Artikkel 11-14 inneholder bestemmelser om anerkjennelse av førerkort, innbytte, definisjon av fast bosted mm.

Medlemsstaten skal avslå å utstede førerkort til søker som har restriksjoner eller tapt førerrettigheten i en annen medlemsstat. Ordningen med at

førerforkortsansjonyer i en medlemsstat får direkte virkning i de andre medlemsstatene, forutsetter rent praktisk at EUs nettverk for elektroniske meldinger i førerkortsaker (RESPER) blir operativt.

Artikkel 16-18. Frist for gjennomføring i nasjonal rett er 19. januar 2011, implementeringen må være iverksatt senest innen 19. januar 2013. Frist for utfasing av gamle førerkort er 19. januar 2033.

3 EØS-komiteens beslutning

EØS-komiteen vedtok 14. mars 2008 i beslutning nr. 29/2008 at vedlegg XIII (Transport) skal endres ved innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/126/EF om førerkort.

EØS-komiteens beslutning inneholder fortale og fire artikler.

Artikkel 1 slår fast at EØS-avtalens vedlegg XIII skal gjøres følgende endringer:

1. Etter nr. 24e (europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 561/2006) skal nytt nr. 24f lyde:
 - «24f. **32006 L 0126:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/126/EF av 20. desember 2006 om førerkort (omarbeiding) (EUT L 403 av 30.12.2006, s.18).
 - Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:
 - a) Artikkel 1 nr. 1 annen setning skal lyde:
 - «Nasjonalitetsmerket til den stat som utsteder førerkortet, skal inngå i EFTA-statenes førerkort. De respektive nasjonalitetsmerkene er: IS (Island), FL (Liechtenstein), N (Norge).»
 - b) I tilfelle nye medlemsstater slutter seg til EØS, skal Liechtenstein innvilges en overgangsperiode på 5 år før forpliktelsene i henhold til artikkel 1 nr. 1 i forbindelse med vedlegg I nr. 3 bokstav e) får anvendelse.
 - c) I vedlegg I nr. 3 bokstav c) om førerkortets side 1 skal det innledende avsnitt lyde:
 - «nasjonalitetsmerket til den EFTA-stat som utsteder førerkortet, omgitt av en ellipse som nevnt i artikkel 37 i FN-konvensjonen om veitrafikk av 8. november 1968 (med samme bakgrunn som førerkortet); nasjonalitetsmerkene er som følger:»
 - d) I vedlegg I nr. 3 bokstav c) om førerkortets side 1 skal følgende tilføyes:

«IS: Island
 FL: Liechtenstein
 N: Norge»

- e) I vedlegg I nr. 3 bokstav e) om førerkortets side 1 skal ordet «EF-modell» erstatte med «EØS-modell».
- f) I vedlegg I nr. 3 bokstav e) om førerkortets side 1 skal følgende tilføyes:
 «Ökuskírteini»
 Førerkort/Førarkort»
- g) Vedlegg I nr. 3 bokstav f) om førerkortets side 1 får ikke anvendelse.
- h) I vedlegg I nr. 3 bokstav b) om førerkortets side 2 skal ordene «eller islandsk eller norsk» tilføyes etter ordet «svensk».
2. I nr. 24a (rådsdirektiv 91/439/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:
 «- **32006 L 0126:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/126/EF av 20. desember 2006 om førerkort (omarbeiding) (EUT L 403 av 30.12.2006, s.18).»
3. Teksten i nr. 24a (rådsdirektiv 91/439/EØF) oppheves med virkning fra 19. januar 2013.

Artikkel 2 slår fast at teksten til direktiv 2006/126/EF på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3 slår fast at EØS-komitebeslutningen skal tre i kraft 15. mars 2008, forutsatt at komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4 slår fast at beslutningen skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

4 Gjennomføringen av direktivet i norsk rett

Direktivet krever lov- og forskriftsendringer for å innføre administrativ gyldighet for førerkort, krav til nye sensorer om å oppfylle minstekrav ved praktisk førerprøve, samt hjemmel for at førerkortsanksjoner i en medlemsstat får direkte virkning i Norge. Det er foreløpig ikke foretatt noen endelig vurdering av hvilke endringer som må gjennomføres ved lov, og hvilke som kan gjennomføres ved forskrift.

Samferdselsdepartementet vil fremme forslag om å endre lov av 18. juni 1965 nr. 4 (vegtrafikklo-

ven). Departementet tar sikte på at et høringsbrev om lovendring vil bli sendt ut i løpet av høst 2008. Lovforslaget vil bli lagt frem for Stortinget i en egen odelstingsproposisjon.

Gjennomføring av direktivet vil innebære omfattende forskriftsendringer som vil bli gjennomført fortløpende frem mot 19. januar 2011, jf. direktivets artikkel 16 til 18.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det legges til grunn at gjennomføringen av EØS-komiteens beslutning vil føre til administrative konsekvenser og noe økte kostnader for offentlig myndighet og private.

Konsekvenser for det offentlige vil være økt arbeidsmengde ved øket førerkort-produksjon. Vegmyndighetene vil kunne trenge ekstra ressurser ved trafikkstasjonene for å øke volumet av utstedte førerkort.

Gebyret for produksjon av nytt førerkort (i dag kr. 200), beregnes å ville dekke Statens utgifter. Konsekvenser for private vil være at utgiftene vil øke noe.

Introduksjonen av administrativ gyldighet for førerkort betyr at førerkortet må fornyes med visse mellomrom selv om førerrettighetene fortsatt er i behold. Hensikten er at førerkortet skal ha de nyeste sikkerhetslementer og oppdatert bilde av innehaveren. Førerkort for tunge klasser (lastebil, buss, vogntog) må fornyes hvert 5. år mot hvert 10. år i dag. Førerkort for personbil, motorsykkel og andre lette førerkortklasser må fornyes administrativt hvert 10 eller 15 år frem til fylte 70 eller 75 år.

Dagens ordning med supplerende legeattest etter fylte 70 år for folk med 100-års førerkort, må avvikes da førerkortets gyldighetsperiode skal fremgå av selve førerkortblanketten. Løsningen antas å måtte bli førerkort med gyldighet for 1 til 5 år alt etter legens vurdering av de eldres helsetilstand.

Foruten innføringen av administrativ gyldighet, vil utfasingen av eldre førerkort medføre økt førerkortproduksjon. Dette anslås å gjelde 100 000 «grønne» papirførerkort og 500 000 laminerte rosa papirførerkort samt plastførerkortene som er produsert etter 1997 og frem til gjennomføringen av dette direktivet.

6 Konklusjon og tilråding

Utenriksdepartementet

Gjennomføring av direktivet vil fremme harmoniseringen av førerkortreglene i hele Europa, redusere mulighetene til forfalskning av førerkort samt forbedre trafikksikkerheten.

Samferdselsdepartementet tilrår at Norge godkjenner EØS-komiteens beslutningen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF av 20. desember 2006 om førerkort. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF av 20. desember 2006 om førerkort.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort.

I

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort.

Vedlegg 1**EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)**

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt «avtalen», særlig artikkel 98, og

på følgende bakgrunn:

1. Avtalens vedlegg XIII er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 13/2008 av 1. februar 2008¹.
2. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/126/EF av 20. desember 2006 om førerkort (omarbeiding)² skal innlemmes i avtalen.
3. Direktiv 2006/126/EF opphever med virkning fra 19. januar 2013 rådsdirektiv 91/439/EØF³, som er innlemmet i avtalen, med unntak for artikkel 2 nr. 4 som er opphevet med virkning fra 19. januar 2007.
4. Direktiv 91/439/EØF skal følgelig oppheves i avtalen med virkning fra 19. januar 2013 –

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg XIII gjøres følgende endringer:

1. Etter nr. 24e (europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 561/2006) skal nytt nr. 24f lyde:

«24f. **32006 L 0126:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/126/EF av 20. desember 2006 om førerkort (omarbeiding) (EUT L 403 av 30.12.2006, s. 18).

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

 - a) Artikkel 1 nr. 1 annen setning skal lyde:

«Nasjonalitetsmerket til den stat som utsteder førerkortet, skal inngå i EFTA-statenes førerkort. De respektive

nasjonalitetsmerkene er: IS (Island), FL (Liechtenstein), N (Norge).»

- b) I tilfelle nye medlemsstater slutter seg til EØS, skal Liechtenstein innvilges en overgangsperiode på 5 år før forpliktelsene i henhold til artikkel 1 nr. 1 i forbindelse med vedlegg I nr. 3 bokstav e) får anvendelse.
 - c) I vedlegg I nr. 3 bokstav c) om førerkortets side 1 skal det innledende avsnitt lyde:

«nasjonalitetsmerket til den EFTA-stat som utsteder førerkortet, omgitt av en ellipse som nevnt i artikkel 37 i FN-konvensjonen om veitrafikk av 8. november 1968 (med samme bakgrunn som førerkortet); nasjonalitetsmerkene er som følger:»
 - d) I vedlegg I nr. 3 bokstav c) om førerkortets side 1 skal følgende tilføyes:

«IS: Island
FL: Liechtenstein
N: Norge»
 - e) I vedlegg I nr. 3 bokstav e) om førerkortets side 1 skal ordet «EF-modell» erstattes med «EØS-modell».
 - f) I vedlegg I nr. 3 bokstav e) om førerkortets side 1 skal følgende tilføyes:

«Ökuskírteini
Førerkort/Førarkort»
 - g) Vedlegg I nr. 3 bokstav f) om førerkortets side 1 får ikke anvendelse.
 - h) I vedlegg I nr. 3 bokstav b) om førerkortets side 2 skal ordene «eller islandsk eller norsk» tilføyes etter ordet «svensk».»
2. I nr. 24a (rådsdirektiv 91/439/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:

«– 32006 L 0126: Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/126/EF av 20. desember 2006 om førerkort (omarbeiding) (EUT L 403 av 30.12.2006, s. 18).»
 3. Teksten i nr. 24a (rådsdirektiv 91/439/EØF) oppheves med virkning fra 19. januar 2013.

¹ EUT L 154 av 12.6.2008, s. 27, og EØS-tillegget til EUT nr. 33 av 12.6.2008, s. 20.

² EUT L 403 av 30.12.2006, s. 18.

³ EFT L 237 av 24.8.1991, s. 1.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

Artikkel 2

Teksten til direktiv 2006/126/EF på islandsk og norsk, som skal kunngjøres i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 15. mars 2008, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1⁴.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

⁴ Forfatningsrettslige krav angitt.

Vedlegg 2**Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/126/EF av 20. desember 2006 om førerkort (omarbeiding)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 71, under henvisning til forslag fra Kommisjonen, under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité¹, etter samråd med Regionkomiteen, etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251², og

ut fra følgende betraktninger:

1. Rådsdirektiv 91/439/EØS av 29. juli 1991 om førerkort³ har blitt sterkt endret ved flere anledninger. I forbindelse med nye endringer av det nevnte direktivet bør de aktuelle bestemmelsene av klarhetshensyn omarbeides.
2. Reglene om førerkort er et vesentlig element i den felles transportpolitikken og bidrar til å forbedre trafikksikkerheten og til å lette den frie bevegelsen for personer som bosetter seg i en annen medlemsstat enn den som har utstedt førerkortet. Gitt betydningen av individuelle transportmidler, vil det å eie et førerkort som er behørig godkjent av en vertsstat, fremme fri bevegelse og etableringsadgang for personer. Til tross for framgangen som er oppnådd som følge av harmonisering av førerkortreglene, er det fortsatt betydelige forskjeller mellom medlemsstatene med hensyn til regler om periodisitet for fornyelse førerkort og om undergrupper av kjøretøyer, som bør harmoniseres enda mer for å bidra til å gjennomføre Fellesskapets politikk.
3. Medlemsstatenes mulighet til å vedta nasjonale bestemmelser med hensyn til gyldighetstiden i direktiv 91/439/EØF har ført til ulike regler i de ulike medlemsstatene og til at det finnes

over 110 ulike gyldige førerkortmodeller. Dette skaper innsynsproblemer for borgerne og politiet og for de forvaltningene som har ansvaret for å administrere førerkortene, og fører til dokumentforfalskninger som av og til strekker seg flere tiår tilbake i tid.

4. For å hindre at den felles europeiske førerkortmodellen blir enda en modell i tillegg til de 110 som allerede er i omløp, bør medlemsstatene iverksette alle nødvendige tiltak for å utstede denne felles modellen til alle som har førerkort.
5. Dette direktiv gjelder med forbehold for eksisterende kjøretillatelse som er utstedt eller oppnådd før direktivet anvendelsesdato.
6. Førerkort er gjenstand for gjensidig godkjenning. Medlemsstatene bør kunne anvende gyldighetstiden fastsatt i dette direktiv på et førerkort uten begrenset administrativ gyldighetstid, og som er utstedt av en annen medlemsstat, når innehaveren har bodd på deres territorium i mer enn to år.
7. Innføringen av en administrativ gyldighetstid for nye førerkort bør gjøre det mulig å anvende de siste antiforfalskningstiltakene, samt legeundersøkelser eller andre tiltak som medlemsstatene fastsetter, hver gang førerkortet regelmessig fornyes.
8. Av hensyn til trafikksikkerheten bør minstekravene for utstedelse av et førerkort fastsettes. Standarder for førerprøver og utstedelse av førerkort må harmoniseres. Med dette for øye bør kunnskap, ferdigheter og atferd knyttet til kjøring av motorvogner defineres, førerprøvene baseres på disse begrepene og minstandarder for fysisk og psykisk skikkethet for å kjøre slike kjøretøyer defineres på nytt.
9. Bevis på at førere av kjøretøyer for person- eller varetransport oppfyller minstestandardene for fysisk og psykisk skikkethet for kjøring av slike kjøretøyer bør framlegges på det tidspunktet da førerkortet utstedes, og deretter med regelmessige mellomrom. Slik regelmessig kontroll i samsvar med nasjonale regler for oppfylling av minstestandarder vil bidra til fri bevegelse for personer, hindre konkurransevridninger og

¹ EUT C 112 av 30.4.2004, s. 34.

² Europaparlamentsuttalelse av 23. februar 2005 (EUT C 304 E av 1.12.2005, s.202), Rådets felles holdning av 18. september 2006 (EUT C 295 E av 5.12.2006, s. 1) og Europaparlament holdning av 14. desember 2006 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Rådsbeslutning av 19. desember 2006.

³ EFT L 237 av 24.8.1991, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 av 31.10.2003, s. 1).

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

- på en bedre måte ivareta det særlige ansvaret som førere av slike kjøretøyer har. Medlemsstatene bør ha muligheten til å pålegge legeundersøkelser for å sikre at minstestandardene for fysisk og psykisk skikkethet for kjøring av andre motorvogner overholdes. For å sikre åpenhet bør slike undersøkelser skje samtidig med fornyelse av førerkortene og derfor bestemmes på grunnlag av førerkortets gyldighetstid.
10. Det er nødvendig å ytterligere styrke prinsippet om gradvis adgang til gruppene av tohjulede kjøretøyer og til gruppene av kjøretøyer som brukes til person- og varetransport.
 11. Medlemsstatene bør likevel, for ytterligere å styrke trafikksikkerheten, få lov til å fastsette en høyere aldersgrense for kjøring av visse grupper av kjøretøyer; for å ta hensyn til nasjonale forhold bør medlemsstatene i særlige tilfeller få lov til å sette lavere aldersgrenser.
 12. Definisjonene av gruppene bør i større grad gjenspeile de berørte kjøretøyenes tekniske egenskaper og hvilke ferdigheter som trengs for å føre et kjøretøy.
 13. Innføring av en gruppe førerkort for mopeder vil særlig øke veisikkerheten for yngre førere, som i følge statistikken er de som blir hardest rammet av trafikkulykker.
 14. Særlige bestemmelser bør vedtas for å gjøre det enklere for funksjonshemmede å kjøre kjøretøyer.
 15. Av trafikksikkerhetshensyn bør medlemsstatene kunne anvende sine nasjonale bestemmelser om inndragelse, midlertidig opphevelse, fornyelse og annullering av førerkort på alle førerkortinnehavere som til vanlig er bosatt på deres territorium.
 16. Førerkortmodellen som er fastsatt i direktiv 91/439/EØF, bør erstattes av ett felles førerkort i form av et plastkort. Samtidig må dette modellførerkortet tilpasses med tanke på innføringen av en ny gruppe førerkort for mopeder og en ny gruppe førerkort for motorsykler.
 17. Innføringen av en frivillig mikroprosessor i det nye modellførerkortet av plast bør sette medlemsstatene i stand til ytterligere å øke beskyttelsesnivået med hensyn til bedrageribekjempelse. Medlemsstatene bør ha muligheten til å lagre nasjonale opplysninger på mikroprosessoren, forutsatt at dette ikke har negativ innvirkning på allment tilgjengelige opplysninger. De tekniske kravene til mikroprosessoren bør bestemmes av Kommisjonen med bistand av Førerkortkomiteen.
 18. Minstestandarder for yrkesadgang for sensorer og krav til utdanning av sensorer bør fastsettes for å forbedre sensorenes kunnskaper og ferdigheter og på den måten sikre en mer objektiv vurdering av personer som søker om førerkort og en større harmonisering av førerprøvene.
 19. Kommisjonen bør få tillatelse til å tilpasse vedlegg I til VI til den vitenskapelige og tekniske utvikling.
 20. De tiltak som er nødvendige for å gjennomføre dette direktiv, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen⁴.
 21. Kommisjonen bør særlig få myndighet til å fastsette de nødvendige kriterier for anvendelsen av dette direktiv. Ettersom det dreier seg om allmenne tiltak for å endre ikke-vesentlige deler av dette direktiv, bør de vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll i henhold til artikkel 5a i beslutning 1999/468/EF —
 22. Ettersom målene for dette direktiv ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av tiltakets omfang og virkninger bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse mål.
 23. Dette direktiv berører ikke medlemsstatenes plikter med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal lovgivning og anvendelse av de direktivene som er oppført i vedlegg V, del B —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Førerkortmodell

1. Medlemsstatene skal i samsvar med bestemmelsene i dette direktiv innføre et nasjonalt førerkort basert på fellesskapsmodellen fastsatt i vedlegg I. Symbolet på side 1 i Fellesskapets førerkortmodell skal inneholde nasjonalitetsmerket til den medlemsstaten som utsteder førerkortet.
2. Med forbehold for reglene om vern av personopplysninger kan medlemsstatene utstyre førerkortet med et lagringsmedium (en mikro-

⁴ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23. Beslutningen endret ved beslutning 2006/512/EF (EUT L 200 av 22.7.2006, s. 11).

proessor) så snart mikroproessorforskriftene nevnt i vedlegg I, som har til formål å endre ikke-vesentlige deler av dette direktiv ved å komplettere det, er fastsatt av Kommisjonen i samsvar med framgangsmåten nevnt i artikkel 9 nr. 2. Disse forskriftene skal inneholde bestemmelser om EF-typegodkjenning, som bare skal innvilges når det kan vises at mikroprosessoren er i stand til å motstå forsøk på å manipulere eller forfalske dataene.

3. Mikroprosessoren skal inneholde de harmoniserte førerkortopplysningene angitt i vedlegg I. Etter samråd med Kommisjonen kan medlemsstatene lagre tilleggsopplysninger, forutsatt at dette ikke påvirker gjennomføringen av dette direktiv. I samsvar med framgangsmåten nevnt i artikkel 9 nr. 2 kan Kommisjonen endre vedlegg I for å garantere framtidig samtrafikkevne.
4. Med Kommisjonens samtykke kan medlemsstatene gjøre de tilpasninger i modellen i vedlegg I som er nødvendige for elektronisk behandling av førerkortet.

Artikkel 2

Gjensidig godkjenning

1. Førerkort utstedt av medlemsstatene skal gjensidig godkjennes.
2. Når innehaveren av et gyldig nasjonalt førerkort, som har en administrativ gyldighetstid som avviker fra den som er fastsatt i artikkel 7 nr. 2, får sitt vanlige bosted i en annen medlemsstat enn den medlemsstaten som har utstedt førerkortet, kan vertsstaten to år etter at innehaveren fikk sitt vanlige bosted på dens territorium la den administrative gyldighetstiden fastsatt i nevnte artikkel få anvendelse på førerkortet ved å fornye førerkortet.

Artikkel 3

Tiltak mot forfalsking

1. Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å hindre at førerkortene forfalskes, også for førerkortmodeller som utstedes før dette direktiv trer i kraft. De skal underrette Kommisjonen om dette.
2. Materialet i førerkortet, som fastsatt i vedlegg I, skal sikres mot forfalskning ved hjelp av spesifikasjoner som har til formål å endre ikke-vesentlige deler av dette direktiv ved å komplettere det, og som Kommisjonen skal fastsette i samsvar med framgangsmåten nevnt i artikkel

9 nr. 2. Medlemsstatene står fritt til å innføre tilleggssikkerhetsegenskaper.

3. Medlemsstatene skal sikre at alle utstedte førerkort eller førerkort i omløp oppfyller kravene i dette direktiv innen 19. januar 2033.

Artikkel 4

Grupper, definisjoner og minstealder

1. Førerkortet angitt i artikkel 1 skal gi rett til å føre motorvogner som tilhører de gruppene som er definert nedenfor. Det kan utstedes fra den angitte minstealder for hver gruppe. «motorvogn», ethvert motordrevet kjøretøy som kjører på vei ved hjelp av egen kraft, med unntak av skinnegående kjøretøyer.
2. moped:
 - Gruppe AM:
 - kjøretøyer med to eller tre hjul med en høyeste konstruksjonsfart på ikke mer enn 45 km/t, som fastsatt i artikkel 1 nr. 2 bokstav a) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/24/EF av 18. mars 2002 om typegodkjenning av motorvogner med to eller tre hjul⁵ (unntatt dem som har en høyeste konstruksjonsfart under eller lik 25 km/t), og lette firehjuls motorsykler som definert i artikkel 1 nr. 3 bokstav a) i direktiv 2002/24/EF,
 - minstealder for gruppe AM er satt til 16 år.
3. motorsykler med eller uten sidevogn, og trehjuls motorsykler:
 - «motorsykkkel», kjøretøyer med to hjul, med eller uten sidevogn, som definert i artikkel 1 nr. 2 bokstav b) i direktiv 2002/24/EF,
 - «trehjuls motorsykkkel», kjøretøyer med symmetrisk plasserte hjul, med eller uten sidevogn, som definert i artikkel 1 nr. 2 bokstav c) i direktiv 2002/24/EF,
- a) Gruppe A1:
 - motorsykler med et slagvolum på ikke mer enn 125 kubikkcentimeter, en effekt på ikke mer enn 11 kW og et effekt/vekt-forhold på ikke mer enn 0,1 kW/kg,
 - trehjuls motorsykler med en effekt på ikke mer enn 15 kW,
 - minstealder for gruppe A1 er satt til 16 år.
- b) Gruppe A2:
 - motorsykler med en effekt på ikke mer enn 35 kW og med et effekt/vekt-forhold på ikke mer enn 0,2 kW/kg, som ikke er avle-

⁵ EFT L 124 av 9.5.2002, s. 1. Forordningen sist endret ved kommisjonsdirektiv (EF) nr. 2005/30/EF (EUT L 106 av 27.4.2003, s. 17).

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

- det av et kjøretøy med mer enn det dobbelte av denne effekten,
- minstealder for gruppe A2 er satt til 18 år.
- c) Gruppe A:
- i. motorsykler
 - minstealder for gruppe A er satt til 20 år. For å få adgang til å føre motorsykler i denne gruppen kreves imidlertid minst to års erfaring med motorsykler i henhold til et gruppe A2-førerkort. Dette kravet til tidligere erfaring kan frafalles dersom kandidaten er minst 24 år gammel.
 - ii. trehjuls motorsykler med en effekt på ikke mer enn 15 kW,
 - minstealder for trehjuls motorsykler på over 15 kW er satt til 21 år.
4. motorvogner:
- «motorvogn», ethvert motordrevet kjøretøy som brukes til transport på vei av personer eller gods, eller til å trekke på vei kjøretøyer som brukes til transport av personer eller gods. Denne betegnelsen omfatter trolleybusser, dvs. kjøretøyer som er tilknyttet en elektrisk ledning og som ikke er skinnegående. Den omfatter ikke jordbruks- eller skogbrukstraktorer,
 - «jordbruks- eller skogbrukstraktor», enhver motorvogn med hjul eller belter og med minst to aksler, som har trekraft som viktigste funksjon, og som i hovedsak er beregnet på å trekke, skyve, bære eller drive visse redskaper, maskiner eller tilhengere som brukes i jord- eller skogbruk og som bare i annen rekke brukes til transport på vei av personer eller gods, eller til å trekke på vei kjøretøyer som brukes til transport av personer eller gods;
- a) Gruppe B1:
- firehjuls motorsykler som definert i artikkel 1 nr. 3 bokstav b) i direktiv 2002/24/EF,
 - minstealder for gruppe B1 er satt til 16 år.
 - gruppe B1 er frivillig; i medlemsstater som ikke benytter denne typen førerkort, skal det kreves et førerkort i gruppe B for å føre slike kjøretøyer;
- b) Gruppe B:
- motorvogner med største tillatte totalmasse på ikke mer enn 3 500 kg, og som er konstruert og bygget for transport av høyst åtte passasjerer i tillegg til føreren; motorvogner i denne gruppen kan tilkobles en tilhenger med største tillatte totalmasse på ikke mer enn 750 kg.
- Med forbehold for bestemmelsene i typegodkjenningsreglene for det berørte kjøretøyet kan motorvogner i denne gruppen tilkobles en tilhenger med største tillatte totalmasse på høyst 750 kg, forutsatt at største tillatte totalmasse for vogntoget ikke er høyere enn 4 250 kg. Dersom et slikt vogntog veier mer enn 3 500 kg, skal medlemsstatene, i samsvar med bestemmelsene i vedlegg V, kreve at vogntoget bare kan føres etter at:
- opplæring er gjennomført, eller
 - en ferdighets- og atferdsprøve er bestått.
- Medlemsstatene kan også kreve at både en slik opplæring skal være gjennomført at en ferdighets- og atferdsprøve skal være bestått.
- Medlemsstatene skal ved hjelp av relevant fellesskapsregelverk angi på førerkortet at innehaveren har rett til å føre et slikt vogntog.
- minstealder for gruppe B er satt til 18 år.
- c) Gruppe BE:
- med forbehold for bestemmelsene i typegodkjenningsreglene for det berørte kjøretøyet, vogntog bestående av en trekkvogn i gruppe B og en tilhenger eller semitrailer, med en største tillatte totalmasse for tilhengeren eller semitraileren på høyst 3500 kg,
 - minstealder for gruppe BE er satt til 18 år.
- d) Gruppe C1:
- motorvogner, unntatt motorvogner i gruppe D1 eller D, med en største tillatte totalmasse på mer enn 3 500 kg, men ikke mer enn 7 500 kg, og som er konstruert og bygget for transport av inntil åtte passasjerer i tillegg til føreren; motorvogner i denne gruppen kan tilkobles en tilhenger med største tillatte totalmasse på høyst 750 kg;
- e) Gruppe C1E:
- med forbehold for bestemmelsene i typegodkjenningsreglene for de berørte kjøretøyene, vogntog der trekkvognen er i gruppe C1 og trekkvognens tilhenger eller semitrailer har en største tillatte totalmasse på mer enn 750 kg, forutsatt at vogntogets tillatte masse er på høyst 12 000 kg,
 - med forbehold for bestemmelsene i typegodkjenningsreglene for de berørte kjøretøyene, vogntog der trekkvognen er i gruppe B og trekkvognens tilhenger eller semitrailer har en største tillatte totalmasse på over 3 500 kg, forutsatt at vogntogets tillatte masse ikke overstiger 12 000 kg,
 - nedre aldersgrense for gruppe C1 og C1E er satt til 18 år, med forbehold for bestemmelsene om føring av slike kjøretøyer i europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/59/EF av 15. juli 2003 om grunnleggende kvalifikasjoner for og etter- og videreutdanning

- av førere av visse veigående kjøretøyer for gods- eller passasjertransport⁶;
- f) Gruppe C:
- motorvogner, unntatt motorvogner i gruppe D1 eller D, med en største tillatte totalmasse er på mer enn 3 500 kg, men ikke mer enn 7 500 kg, og som er konstruert og bygget for transport av inntil åtte passasjerer i tillegg til føreren; motorvogner i denne gruppen kan tilkobles en tilhenger med største tillatte totalmasse på høyst 750 kg;
- g) Gruppe CE:
- med forbehold for bestemmelsene i typegodkjenningsreglene for de berørte kjøretøyene, vogntog der trekkvognen er i gruppe C1 og vogntogets tilhenger eller semi-trailer har en største tillatte totalmasse på mer enn 750 kg,
 - minstealder for gruppe C og CE er satt til 21 år, med forbehold for bestemmelsene om føring av slike kjøretøyer i direktiv 2003/59/EF;
- h) Gruppe D1:
- motorvogner konstruert og bygget for transport av inntil 16 passasjerer i tillegg til føreren og med en største lengde på ikke over 8 m; motorvogner i denne gruppen kan tilkobles en tilhenger med største tillatte totalmasse på høyst 750 kg.
- i) Gruppe D1E:
- med forbehold for bestemmelsene i typegodkjenningsreglene for de berørte kjøretøyene, vogntog der trekkvognen er i gruppe D1 og vogntogets tilhenger har en største tillatte totalmasse på mer enn 750 kg,
 - minstealder for gruppe D1 og D1E er satt til 21 år, med forbehold for bestemmelsene om føring av slike kjøretøyer i direktiv 2003/59/EF;
- j) Gruppe D:
- motorvogn konstruert og bygget for transport av mer enn åtte passasjerer i tillegg til føreren; motorvogner som kan føres med et førerkort i gruppe D, kan tilkobles en tilhenger med største tillatte totalmasse på høyst 750 kg;
- k) Gruppe DE:
- med forbehold for bestemmelsene i typegodkjenningsreglene for de berørte kjøretøyene, vogntog der trekkvognen er i gruppe D og vogntogets tilhenger har en største tillatte totalmasse på mer enn 750 kg,
- minstealder for gruppe D og DE er satt til 24 år, med forbehold for bestemmelsene om føring av slike kjøretøyer i direktiv 2003/59/EF;
5. Med Kommisjonens samtykke kan medlemsstatene unnta visse typer av motorvogner, som f.eks. spesialkjøretøyer for funksjonshemmede, fra anvendelsen av denne artikkel.
- Medlemsstatene kan unnta kjøretøyer som brukes av eller står under kontroll av de væpnede styrker eller sivilforsvaret, fra anvendelsen av dette direktiv.
6. Medlemsstatene kan heve eller senke minstealderen for utstedelse av førerkort:
- a) for gruppe AM ned til 14 år eller opp til 18 år,
 - b) for gruppe B1 opp til 18 år,
 - c) for gruppe A1 opp til 17 eller 18 år,
 - dersom det er en forskjell på to år mellom minstealderen for gruppe A1 og minstealderen for gruppe A2, og
 - det kreves minst to års erfaring fra motorsykler i gruppe A2 før adgang til å føre motorsykler i gruppe A kan gis, som nevnt i artikkel 4 nr. 3 bokstav c) i);
 - d) for gruppe B og BE ned til 17 år.
- Medlemsstatene kan senke minstealderen for gruppe C til 18 år og for gruppe D til 21 år for:
- a) kjøretøyer som brukes av brannvesenet og kjøretøyer som brukes til å opprettholde den offentlige orden,
 - b) kjøretøyer som gjennomgår veiprøver for reparasjons- og vedlikeholdsformål.
- Førerkort utstedt til personer med en lavere alder enn den som er fastsatt i nr. 2 til 4 i samsvar med dette nummer, skal bare være gyldig på den utstedende medlemsstatens territorium inntil innehaveren av førerkortet har nådd minstealderen fastsatt i nr. 2 til 4.
- Medlemsstatene kan anerkjenne førerkort som gyldige på sitt territorium dersom førerkortene utstedes til førere som er yngre enn minstealderen fastsatt i nr. 2 til 4.

Artikkel 5

Vilkår og begrensninger

1. Det skal angis i førerkortet på hvilke vilkår føreren har rett til å kjøre.
2. Dersom kjøring på grunn av fysisk funksjonshemming bare er tillatt for visse kjøretøytyper eller særlig tilpassede kjøretøyer, skal ferdighets- og atferdsprøven nevnt i artikkel 7 foregå i et slikt kjøretøy.

⁶ EUT L 226 av 10.9.2003, s. 4. Direktivet sist endret ved rådsdirektiv 2004/66/EF (EUT L 168 av 1.5.2004, s. 35).

*Artikkel 6***Trinnvis utstedelse og ekvivalens mellom grupper**

1. Utstedelse av førerkort skal oppfylle følgende vilkår:
 - a) førerkort i gruppe C1, C, D1 og D skal bare utstedes til førere som allerede har rett til å føre kjøretøyer i gruppe B,
 - b) førerkort i gruppe BE, C1E, CE, D1E og DE skal bare utstedes til førere som allerede har rett til å føre kjøretøyer i henholdsvis gruppe B, C1, C, D1 og D.
2. Førerkortenes gyldighet skal fastsettes på følgende måte:
 - a) førerkort som gjelder for gruppe C1E, CE, D1E eller DE, gir rett til å føre vogntog i gruppe BE,
 - b) førerkort som gjelder for gruppe CE, gir rett til å føre kjøretøyer i gruppe DE dersom innehaveren har rett til å føre kjøretøyer i gruppe D,
 - c) førerkort som gjelder for gruppe CE og DE, gir rett til å føre vogntog i henholdsvis gruppe C1E og D1E,
 - d) førerkort i alle grupper skal gi rett til å føre kjøretøyer i gruppe AM. En medlemsstat kan imidlertid begrense ekvivalensen for gruppe AM for førerkort utstedt på dens territorium til gruppe A1, A2 og A dersom den nevnte medlemsstaten setter som vilkår at det skal avlegges en praktisk prøve for å oppnå førerkort i gruppe AM,
 - e) førerkort som gjelder for gruppe A2, gir også rett til å føre kjøretøyer i gruppe A1,
 - f) førerkort som gjelder for gruppe A, B, C eller D, skal gi rett til å føre kjøretøyer i henholdsvis gruppe A1, A2, B1, C1 eller D1.
3. For kjøring på deres territorium kan medlemsstatene innvilge følgende ekvivalenser:
 - a) førerkort i gruppe B gir rett til å føre trehjuls motorsykler med en effekt på ikke mer enn 15 kW, forutsatt at innehaveren av gruppe B-førerkortet er minst 21 år gammel,
 - b) førerkort i gruppe B gir rett til å føre motorsykler i gruppe A1.

Ettersom dette nummer bare gjelder på deres territorium, skal medlemsstatene ikke angi på førerkortet at innehaveren har rett til å føre disse kjøretøyene.
4. Medlemsstatene kan, etter samråd med Kommissjonen, tillate føring på deres territorium av:
 - a) kjøretøyer i gruppe D 1 (med en største tillatte totalmasse på 3 500 kg, ikke medregnet spesialutstyr for transport av funksjons-

hemmede passasjerer) for førere som er fylt 21 år og som i minst to år har hatt førerkort for gruppe B, forutsatt at kjøretøyene brukes til sosialt formål av ikke-kommersielle organisasjoner og at føreren utfører tjenestene på frivillig basis,

- b) kjøretøyer med en største tillatte totalmasse på over 3 500 kg for førere som er fylt 21 år og som i minst to år har hatt førerkort for gruppe B, forutsatt at kjøretøyets hovedformål er stasjonær bruk for instruksjons- eller rekreasjonsformål, at kjøretøyene brukes til sosialt formål av ikke-kommersielle organisasjoner og at kjøretøyene er blitt endret slik at de ikke kan brukes til transport av mer enn ni personer eller til transport av annet gods enn det som er strengt nødvendig for organisasjonens formål.

*Artikkel 7***Utstedelse, gyldighet og fornyelse**

1. Førerkort skal bare utstedes til søkere som:
 - a) har bestått en ferdighets- og atferdsprøve og en teoretisk prøve, og som oppfyller medisinske krav, i samsvar med bestemmelsene i vedlegg II og III,
 - b) har bestått en teoretisk prøve for gruppe AM; medlemsstatene kan kreve at søkerne består en ferdighets- og atferdsprøve og en legeundersøkelse for denne gruppen.
For tre- og firehjuls motorsykler i denne gruppen kan medlemsstatene kreve at det avlegges en særskilt ferdighets- og atferdsprøve. For å skille mellom kjøretøyer i gruppe AM kan en nasjonal kode angis på førerkortet,
 - c) for gruppe A2 eller gruppe A, bare har bestått en ferdighets- og atferdsprøve eller har gjennomgått en opplæring i henhold til vedlegg VI, forutsatt at de har hatt minst to års erfaring med en motorsykkel i henholdsvis gruppe A1 eller gruppe A2,
 - d) har gjennomgått en opplæring eller bestått en ferdighets- og atferdsprøve, eller har gjennomgått en opplæring og bestått en ferdighets- og atferdsprøve i henhold til vedlegg V for gruppe B for føring av et vogntog som definert i annet ledd i artikkel 4 nr. 4 bokstav b),
 - e) har sitt vanlige bosted på territoriet til den medlemsstaten som utsteder førerkortet, eller kan bevise at de har studert der i minst tre måneder.

- 2.
- a) Fra 19. januar 2013 skal førerkort som medlemsstatene utsteder i gruppe AM, A1, A2, A, B, B1 og BE ha en administrativ gyldighetstid på 10 år.
En medlemsstat kan velge å gi slike førerkort en administrativ gyldighetstid på inntil 15 år,
 - b) Fra 19. januar 2013 skal førerkort som medlemsstatene utsteder i gruppe C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 og D1E, ha en administrativ gyldighetstid på 15 år,
 - c) Fornyelsen av et førerkort kan bety at kortet får en ny administrative gyldighetstid for en annen gruppe eller andre grupper av kjøretøyer som innehaveren av førerkortet har rett til å føre, i den grad dette er i tråd med vilkårene fastsatt i dette direktiv,
 - d) Eksistensen av en mikroprosessor i henhold til artikkel 1 er ikke en forutsetning for førerkortets gyldighet. Tap eller manglende lesbarhet av mikroprosessen, eller annen skade på denne, skal ikke påvirke dokumentets gyldighet.
3. Fornyelse av førerkortet ved utløp av førerkortets administrative gyldighetstid forutsetter at søkeren:
- a) fortsatt overholder minstestandardene for fysisk og psykisk skikkethet for føring av de aktuelle kjøretøyene i henhold til vedlegg III for førerkort i gruppe C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 og D1E, og
 - b) har sitt vanlige bosted på territoriet til medlemsstaten som utsteder førerkortet, eller kan bevise at han/hun har studert der i minst seks måneder.

Ved fornyelse av førerkort i gruppe AM, A, A1, A2, B, B1 og BE kan medlemsstatene kreve en undersøkelse basert på minstestandardene for fysisk og psykisk skikkethet for føring av kjøretøyer i henhold til vedlegg III.

Medlemsstatene kan begrense den administrative gyldighetstiden nevnt i nr. 2 for førerkort som utstedes til nye førere i alle grupper, for å anvende særlige tiltak for slike førere med det formål å forbedre trafikksikkerheten.

Medlemsstatene kan begrense den administrative gyldighetstiden for førerkort som utstedes for første gang til nye førere i gruppe C og D til tre år, for å kunne anvende særlige tiltak med det formål å forbedre trafikksikkerheten for disse førerne.

Medlemsstatene kan begrense den administrative gyldighetstiden nevnt i nr. 2 for individu-

elle førerkort i alle grupper dersom de finner det nødvendig å anvende et økt antall legekontroller eller andre særlige tiltak, som f.eks. begrensninger for trafikkovertredere.

Medlemsstatene kan redusere den administrative gyldighetstiden nevnt i nr. 2 for førerkort som innehas av personer som bor på deres territorium, og som har fylt 50 år, for å anvende hyppigere legekontroller eller andre særlige tiltak, som f.eks. oppfriskingskurs. Denne reduserte administrative gyldighetstiden kan bare anvendes ved fornyelse av førerkortet.

4. I forbindelse med utstedelse av førerkort kan medlemsstatene, med forbehold for nasjonale straffelover og –bestemmelser og etter å ha rådspurt Kommisjonen, anvende bestemmelser i sin nasjonale lovgivning som gjelder andre vilkår enn dem som omhandles i dette direktiv.
5.
 - a) Ingen person kan inneha mer enn ett førerkort.
 - b) En medlemsstat skal nekte å utstede et førerkort dersom den finner ut at søkeren allerede har et førerkort.
 - c) Medlemsstatene skal treffe de tiltak som er nødvendige i henhold til punkt b). Med hensyn til utstedelse, erstatning, fornyelse eller innbytte av førerkort består de nødvendige tiltakene i å forhøre seg med andre medlemsstater om det foreligger rimelig grunn til mistanke om at søkeren allerede har et annet førerkort.
 - d) For å lette kontrollene i henhold til punkt b) skal medlemsstatene benytte nettverket for EU-førerkort så snart det er satt i drift.

Med forbehold for artikkel 2 skal en medlemsstat som utsteder et førerkort, utvise behørig aktsomhet for å forsikre seg om at personen oppfyller kravene fastsatt i nr. 1 i denne artikkel og skal anvende medlemsstatens nasjonale bestemmelser om annullering eller inndragelse av retten til å kjøre dersom det fastslås at førerkortet er utstedt uten at kravene er oppfylt.

Artikkel 8

Tilpasning til den vitenskapelige og tekniske utvikling

De endringene som kreves for å tilpasse vedlegg I til VI til den vitenskapelige og tekniske utvikling, skal vedtas i samsvar med framgangsmåten nevnt i artikkel 9 nr. 2.

Artikkel 9**Komité**

1. Kommisjonen skal bistås av F rerkortkomiteen.
2. Når det vises til dette nummer, f r artikkel 5a nr. 1-4 samt artikkel 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Artikkel 10**Sensorer**

Fra det tidspunkt da dette direktiv trer i kraft, skal sensorene oppfylle minstestandardene fastsatt i vedlegg IV.

Sensorer som allerede er virksomme før 19. januar 2013, skal bare være underlagt kravene om kvalitetssikring og regelmessig etter- og videreutdanning.

Artikkel 11**Ulike bestemmelser om innbytte, inndragelse, erstatning og godkjenning av førerkort**

1. Dersom innehaveren av et nasjonalt førerkort utstedt av en medlemsstat f r vanlig bosted i en annen medlemsstat, kan vedkommende søke om å få førerkortet byttet inn i et tilsvarende førerkort. Medlemsstaten som foretar innbyttet, skal undersøke for hvilken gruppe det framlagte førerkortet fremdeles gjelder for.
2. For en innehaver av et førerkort utstedt av en annen medlemsstat kan medlemsstaten der vedkommende har sitt vanlige bosted, med forbehold for overholdelse av territorialprinsippet i straffelover og -bestemmelser, anvende sine nasjonale bestemmelser om begrensning, midlertidig opphevelse, inndragelse eller annullering av tillatelsen til å føre kjøretøyer, og om nødvendig bytte inn førerkortet for dette formål.
3. Medlemsstaten som foretar innbyttet, skal returnere det gamle førerkort til myndighetene i medlemsstaten som utstedte det, og angi grunnene for denne framgangsmåte.
4. En medlemsstat skal nekte å utstede et førerkort til en søker som har et førerkort som er blitt begrenset, midlertidig opphevet eller inndratt i en annen medlemsstat.

En medlemsstat skal nekte å godkjenne gyldigheten av et førerkort utstedt av en annen medlemsstat til en person hvis førerkort er blitt begrenset, midlertidig opphevet eller inndratt på den førstnevnte medlemsstatens territorium.

- En medlemsstat kan også nekte å utstede et førerkort til en søker som har et førerkort som er blitt annullert i en annen medlemsstat.
5. Erstatning av et tapt eller stjålet førerkort kan bare foretas av vedkommende myndigheter i medlemsstaten der innehaveren har sitt vanlige bosted; disse myndigheter skal utstede erstatningsf rerkortet på grunnlag av de opplysningene de har eller eventuelt på grunnlag av dokumentasjon fra vedkommende myndigheter i medlemsstaten som utstedte det opprinnelige førerkortet.
 6. Dersom en medlemsstat bytter inn et førerkort utstedt av en tredjestat med et førerkort etter EU-modellen, skal det gjøres en påtegning i førerkortet etter EU-modellen om dette samt om enhver senere fornyelse eller ethvert senere innbytte.

Slikt innbytte kan bare skje dersom førerkortet utstedt av tredjestaten innleveres til vedkommende myndigheter i medlemsstaten som foretar innbyttet. Dersom førerkortinnehaveren flytter sitt vanlige bosted til en annen medlemsstat, trenger den sistnevnte medlemsstaten ikke å anvende prinsippet om gjensidig godkjenning fastsatt i artikkel 2.

Artikkel 12**Vanlig bosted**

I dette direktiv menes med «vanlig bosted», stedet der en person vanligvis bor, det vil si i minst 185 dager hvert kalenderår, på grunn av personlig eller yrkesmessig tilknytning eller, dersom det er snakk om en person uten yrkesmessig tilknytning, på grunn av personlig tilknytning som viser nære forbindelser mellom denne personen og stedet der vedkommende bor.

Dersom en person har personlig tilknytning til et annet sted enn der han har sin yrkesmessige tilknytning, og derfor vekselvis må oppholde seg på ulike steder i to eller flere medlemsstater, skal vedkommendes vanlige bosted likevel anses å være på det sted han har personlig tilknytning til, forutsatt at han regelmessig vender tilbake til dette sted. Sistnevnte vilkår trenger ikke å være oppfylt dersom personen oppholder seg i en annen medlemsstat for å utføre en tidsbegrenset oppgave. Studier ved et universitet eller på en skole medfører ikke endring av vanlig bosted.

Artikkel 13**Ekvivalens mellom førerkort som ikke er laget etter EU-modellen**

1. Etter samtykke fra Kommissjonen skal medlemsstatene fastsette ekvivalenser mellom førerrettigheter som er oppnådd før iverksettelsen av dette direktiv, og gruppene definert i artikkel 4.

Etter samråd med Kommissjonen kan medlemsstatene foreta de tilpasninger i sin nasjonale lovgivning som er nødvendige for å gjennomføre bestemmelsene i artikkel 11 nr. 4, 5 og 6.

2. Alle førerrettigheter som er tildelt før 19. januar 2013, skal ikke kunne inndras eller på noen måte begrenses av bestemmelsene i dette direktiv.

Artikkel 14**Gjennomgåelse**

Kommissjonen skal tidligst 19. januar 2018 avgi en rapport om gjennomføringen av dette direktiv, herunder om direktivets virkning på trafikksikkerheten.

Artikkel 15**Gjensidig bistand**

Medlemsstatene skal bistå hverandre i gjennomføringen av dette direktiv og skal utveksle opplysninger om de førerkortene de har utstedt, byttet inn, erstattet, fornyet eller inndratt. De skal benytte nettverket for EU-førerkort opprettet for disse formål så snart nettverket er satt i drift.

Artikkel 16**Innarbeiding**

1. Medlemsstatene skal senest 19. januar 2011, med hensyn til gruppe A1, A2 og A, IV, V og VI, vedta og offentliggjøre de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme artikkel 1 nr. 1, artikkel 3, artikkel 4 nr. 1, 2 og 3 og nr. 4 bokstav b) til k), artikkel 6 nr. 1), nr. 2 bokstav a), c), d) og e), artikkel 7 nr. 1 bokstav b), c) og d), nr. 2), 3) og 5), artikkel 8, artikkel 10, artikkel 13, artikkel 14, artikkel 15 og vedlegg I punkt 2 II, punkt 5.2. De skal umiddelbart oversende Kommissjonen teksten til disse bestemmelsene.
2. De skal anvende de nevnte bestemmelsene fra 19. januar 2013.

3. Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. De skal også inneholde en angivelse om at henvisninger som gjøres i gjeldende lover og forskrifter til det opphevede direktivet, skal forstås som henvisninger til dette direktiv. Nærmere regler for henvisningen og ordlyden i den fastsettes av medlemsstatene.
4. Medlemsstatene skal oversende Kommissjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 17**Oppheving**

Direktiv 91/439/EØF skal oppheves med virkning fra 19. januar 2013, med forbehold for medlemsstatenes plikter med hensyn til fristene nevnt i vedlegg VII del B for innarbeiding av det nevnte direktivet i nasjonal lovgivning.

Artikkel 2 nr. 4 i direktiv 91/439/EØF oppheves 19. januar 2007.

Henvisninger til det opphevede direktiv skal forstås som henvisninger til dette direktiv og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg VIII.

Artikkel 18**Ikrafttredelse**

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 2 nr. 1, artikkel 5, artikkel 6 nr. 2 bokstav b), artikkel 7 nr. 1 bokstav a), artikkel 9, artikkel 11 nr. 1, 3, 4, 5 og 6, artikkel 12 og vedlegg I, II og III får anvendelse fra 19. januar 2009.

Artikkel 19**Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 20. desember 2005.

For Europaparlamentet

For Rådet

J. BORRELL FONTELLES

J. KORKEAOJA

President

Formann

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

Vedlegg I

Bestemmelser med hensyn til førerkort etter EU-modellen

- 1 De fysiske egenskapene for kortet til førerkortet etter EU-modellen skal være i samsvar med NS-ISO 7810:1985 og NS-ISO 7816-1:1987.

Kortet skal lages av polykarbonat.

Metodene for prøving av førerkortenes egenskaper for å bekrefte at kortene oppfyller internasjonale standarder skal være i samsvar med ISO 10373.

- 2 Førerkortenes fysiske sikkerhet

Truslene mot førerkortenes fysiske sikkerhet er:

- produksjon av falske kort: framstilling av et nytt objekt som har stor likhet med dokumentet, enten ved at objektet lages fra grunnen av eller ved å kopiere et originaldokument,
- vesentlig forandring: endring av en egenskap i et originaldokument, f.eks. ved å endre noen av opplysningene som er trykket på dokumentet,

Den samlede sikkerheten ligger i systemet som helhet og består av anvendelsesprosessen, dataoverføringen, materialet i selve kortet, trykketeknikken, et minsteantall av ulike sikkerhetsdetaljer og individualiseringsprosessen.

- a) Kortmaterialet i førerkortene skal sikres mot forfalskning ved bruk av følgende teknikker (obligatoriske sikkerhetsdetaljer):

- kortene skal ikke reagere på UV-stråler,
- sikkerhetsmønster i bakgrunnen, som ved hjelp av regnbuetrykk med sikkerhetsblekk i flere farger og positivt og negativt guilochetrykk, er utformet for å motstå forfalskning ved skanning, trykking eller kopiering, Mønsteret skal ikke være sammensatt av primærfargene (CMYK), skal ha en kompleks mønsterutforming i minst to spesialfarger og skal inneholde mikroskrift,
- optisk variable elementer som gir tilstrekkelig beskyttelse mot kopiering og ulovlige inngrep i fotografiet,
- lasergraving,
- i området der fotografiet sitter, bør sikkerhetsbakgrunnen og fotografiet minst overlappe hverandre langs kanten av fotografiet (utflytende mønster).

- b) I tillegg skal kortmaterialet i førerkortene sikres mot forfalskning ved bruk av minst tre av de følgende teknikkene (tilleggssikkerhetsdetaljer):

- blekkfarger som endrer seg med synsvinkelen*,
 - termokromblekk*,
 - tilpassede hologrammer*,
 - variable laserbilder*,
 - ultrafiolett, fluorescerende blekk, synlig og gjennomsiktig,
 - iriserende trykk,
 - digitalt vannmerke i bakgrunnen,
 - infrarøde eller fosforescerende pigmenter,
 - følbare tegn, symboler eller mønstre*.
- c) Medlemsstatene står fritt til å innføre tilleggs-sikkerhetsegenskaper. I første rekke bør de teknikkene som er merket med en asterisk benyttes, ettersom de gjør det mulig å kontrollere kortets gyldighet uten særskilte hjelpemidler.

3. Førerkortet skal ha to sider.

Side 1 skal inneholde:

- a) ordet «førerkort» med store bokstaver på det eller de språk som anvendes i den medlemsstaten som utsteder førerkortet,
- b) navnet på medlemsstaten som utsteder førerkortet (frivillig),
- c) nasjonalitetsmerket til medlemsstaten som har utstedt kortet, trykt i negativ i et blått rektangel og omkranset av tolv gule stjerner; nasjonalitetsmerkene er som følger:

B	:	Belgia
CZ	:	Den tsjekkiske republikk
DK	:	Danmark
D	:	Tyskland
EST	:	Estland
GR	:	Hellas
E	:	Spania
F	:	Frankrike
IRL	:	Irland
I	:	Italia
CY	:	Kypros
LV	:	Latvia
LT	:	Litauen
l	:	Luxembourg
H	:	Ungarn
M	:	Malta
NL	:	Nederland
A	:	Østerrike
PL	:	Polen
P	:	Portugal
SLO	:	Slovenia
SK	:	Slovakia
FIN	:	Finland
S	:	Sverige
UK	:	Det forente kongerike

d) opplysninger som gjelder særskilt for det utstedte førerkortet, med følgende nummering:

1. innehaverens etternavn;
2. innehaverens fornavn,
3. innehaverens fødselsdato og fødested,
- 4.a) førerkortets utstedelsesdato,
- b) førerkortets utløpsdato eller en tankestrek dersom kortets gyldighetstid er ubegrenset i henhold til artikkel 7 nr. 2 bokstav c),
- c) navn på utstedende myndighet (kan trykkes på side 2),
- d) et annet nummer enn det som står under rubrikk 5, og som gjelder forvaltningsformål (frivillig),
5. førerkortnummer,
6. fotografi av innehaveren,
7. innehaverens underskrift,
8. fast bosted eller postadresse (frivillig),
9. gruppe(r) av kjøretøyer som innehaveren har rett til å kjøre (nasjonale grupper skal trykkes med andre skrifttyper enn de harmoniserte gruppene),
- e) ordene «De europeiske fellesskapsmodell» skal være trykt på det eller de språk som anvendes i den medlemsstaten som utsteder kortet, og ordene «førerkort» på Fellesskapets øvrige språk skal være trykt i rosa og utgjøre førerkortets bakgrunn:

Permiso de Conducción
Řidičský průkaz
Kørekort
Führerschein
Juhiluba
Άδεια Οδήγησης
Driving Licence
Permis de conduire
Ceadúas Tiomána
Patente di guida
Vadītāja apliecība
Vairuotojo pažymėjimas
Vezetői engedély
Licenzja tas-Sewqan
Rijbewijs
Prawo Jazdy
Carta de Condução
Vodičský preukaz
Vozniško dovoljenje
Ajokortti
Körkort;

- f) Referansefarger:
- blå Pantone Reflex Blue,
- gul Pantone Yellow.

Side 2 skal inneholde:

- a)
9. gruppe(r) av kjøretøyer som innehaveren har rett til å kjøre (nasjonale grupper skal trykkes med andre skrifttyper enn de harmoniserte gruppene),
 10. første utstedelsesdato for hver gruppe (denne datoen må gjentas på det nye førerkortet i tilfelle av senere erstatning eller innbytte),
 11. utløpsdato for hver gruppe,
 12. tilleggsopplysninger/-begrensninger i kodet form, ved siden av den aktuelle (under)gruppen.

Følgende koder skal benyttes:

kode 01 to 99	:	harmoniserte fellesskapskoder
---------------	---	-------------------------------

Fører (Medisinske grunner)

01. synskorreksjon og/eller -vern
 - 01.01 Brilller
 - 01.02 Kontaktlinse(r)
 - 01.03 Verneglass
 - 01.04 Ugjennomsiktig linse
 - 01.05 Øyelapp
 - 01.06 Brilller eller kontaktlinser
02. Høreapparat/kommunikasjonshjelpemiddel
 - 02.01 Høreapparat for ett øre
 - 02.02 Høreapparat for to ører
03. Arm- eller beinprotese/-ortose
 - 03.01 Armprotese/-ortose
 - 03.02 Beinprotese/-ortose
05. Begrenset bruk (obligatorisk bruk av undergruppe, begrenset kjøring av medisinske grunner)
 - 05.01 Begrenset til reiser på dagtid (for eksempel: en time etter soloppgang eller en time før solnedgang)
 - 05.02 Begrenset til reiser innenfor en radius på ... km fra innehaverens bosted eller bare inne i en by/region
 - 05.03 Begrenset til kjøring uten passasjerer
 - 05.04 Begrenset til reiser med en største hastighet på ... km/t
 - 05.05 Begrenset til kjøring sammen med en annen førerkortinnehaver
 - 05.06 Begrenset til kjøring uten tilhenger
 - 05.07 Ingen kjøring på motorveier
 - 05.08 Ingen alkohol

Kjøretøytilpasninger

10. Tilpasset gir
 - 10.01 Manuelt gir

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

- 10.02 Automatgir
- 10.03 Elektronisk gir
- 10.04 Tilpasset girstang
- 10.05 Tilleggsgirkasse ikke tillatt
- 15. Tilpasset clutch
 - 15.01 Tilpasset girstang
 - 15.02 Manuell clutch
 - 15.03 Automatclutch
 - 15.04 Skjermet/nedfellbar/avtagbar clutch-pedal
- 20. Tilpasset bremseanlegg
 - 20.01 Tilpasset bremsepedal
 - 20.02 Større bremsepedal
 - 20.03 Bremsepedal for betjening med venstre fot
 - 20.04 Bremsepedal med fothviler
 - 20.05 Svingbar bremsepedal
 - 20.06 Manuell (tilpasset) driftsbrem
 - 20.07 Største bruk av forsterket driftsbrem
 - 20.08 Største bruk av nødbrem integrert i driftsbremsen
 - 20.09 Tilpasset parkeringsbrem
 - 20.10 Elektrisk drevet parkeringsbrem
 - 20.11 (Tilpasset) fotbetjent parkeringsbrem
 - 20.12 Skjermet/nedfellbar/avtagbar bremsepedal
 - 20.13 Knebetjent brem
 - 20.14 Elektrisk drevet driftsbrem
- 25. Tilpassede akselerasjonssystemer
 - 25.01 Tilpasset gasspedal
 - 25.02 Gasspedal med fothviler
 - 25.03 Svingbar gasspedal
 - 25.04 Manuell gasspedal
 - 25.05 Knebetjent hastighetsregulator
 - 25.06 Servogass (elektronisk, tykkluftdrevet, etc.)
 - 25.07 Gasspedal på venstre side av gasspedal
 - 25.08 Gasspedal til venstre
 - 25.09 Skjermet/nedfellbar/avtagbar gasspedal
- 30. Tilpassede kombinerte bremse- og akselerasjonssystemer
 - 30.01 Parallell pedaler
 - 30.02 Pedaler på samme (eller nesten samme) nivå
 - 30.03 Gasspedal og bremsepedal med glide-skinne
 - 30.04 Gasspedal og bremsepedal med glide-skinne og ortose
 - 30.05 Nedfellbare/avtagbare gasspedaler og bremsepedaler
 - 30.06 Hevet gulv
 - 30.07 Skjerming på siden av bremsepedalen
 - 30.08 Skjerming for protese på siden av bremsepedalen
- 30.09 Skjerming foran gasspedalene og bremsepedalene
- 30.10 Hæl-/beinstøtte
- 30.11 Elektrisk drevet gass og brem
- 35. Tilpassede betjeningsinnretninger (Lysbrytere, vindusviskere/vindusspylere, signalhorn, lykter for retningslys, etc.)
 - 35.01 Betjeningsinnretninger som benyttes uten negativ innvirkning på styring og håndtering.
 - 35.02 Betjeningsinnretninger som kan benyttes uten å slippe ratt og tilbehør (kulehåndtak gaffelratt, etc.)
 - 35.03 Betjeningsinnretninger som kan benyttes uten å slippe ratt og tilbehør (kulehåndtak gaffelratt, etc.) med venstre hånd
 - 35.04 Betjeningsinnretninger som kan benyttes uten å slippe ratt og tilbehør (kulehåndtak gaffelratt, etc.) med høyre hånd
 - 35.05 Betjeningsinnretninger som kan benyttes uten å slippe ratt og tilbehør (kulehåndtak gaffelratt, etc.) og kombinerte gass- og bremseinnretninger
- 40. Tilpasset styring
 - 40.01 Normal servostyring
 - 40.02 Forsterket servostyring
 - 40.03 Styring med reservesystem
 - 40.04 Forlenget rattstamme
 - 40.05 Tilpasset ratt (større og/eller tykkere ratt, redusert rattdiameter, etc.)
 - 40.06 Justerbart ratt
 - 40.07 Vertikalt ratt
 - 40.08 Horisontalt ratt
 - 40.09 Fotstyring
 - 40.10 Annen tilpasset styring (styrespak, etc.)
 - 40.11 Kulehåndtak på rattet
 - 40.12 Håndortose på rattet
 - 40.13 Med ortose tenodese
- 42. Tilpasset eller tilpassede speil
 - 42.01 Utvendig speil på høyre (eller venstre) side
 - 42.02 Utvendig speil montert på skjerm
 - 42.03 Ekstra innvendig speil som gir overblikk over trafikken
 - 42.04 Innvendig panoramaspeil
 - 42.05 Blindsonespeil
 - 42.06 Utvendig(e) elektrisk(e) speil
- 43. Tilpasset fører sete
 - 43.01 Fører sete med god synshøyde og i normal avstand fra ratt og pedaler
 - 43.02 Fører sete tilpasset kroppens form
 - 43.03 Fører sete med sidestøtte for god sittestabilitet
 - 43.04 Fører sete med armlene

- 43.05 Forlenget glideskinne for førersete
- 43.06 Justering av bilbelte
- 43.07 Firepunktsbelte
- 44. Tilpasninger av motorsykler (obligatorisk bruk av undergrupper)
 - 44.01 Enkeltbetjent brems
 - 44.02 (Tilpasset) håndbetjent brems (forhjul)
 - 44.03 (Tilpasset) fotbetjent brems (bakhjul)
 - 44.04 (Tilpasset) gasshåndtak
 - 44.05 (Tilpasset) manuelt gir og manuell clutch
 - 44.06 (Tilpasset/-ede) elektrisk(e) speil
 - 44.07 (Tilpassede) betjeningsinnretninger (lykt for retningslys, bremselys, ...)
 - 44.08 Setehøyde som gjør at føreren i sittetil-ling kan ha begge føtter i bakken samtidig
- 45. Motorsykel med bare sidevogn
- 50. Begrenset til et bestemt kjøretøy/et bestemt understellsnummer (kjøretøyets identifika-sjonsnummer)
- 51. Begrenset til et bestemt kjøretøy/et bestemt kjennemerke (kjøretøyets registreringsnummer)

Administrative opplysninger

- 70. innbytte av førerkortnummer ... utstedt av ... (EU/FN-nasjonalitetsmerke i tilfelle av et tred-jeland, f.eks.: 70.0123456789.NL)
- 71. Duplikat av førerkortnummer ... utstedt av ... (EU/FN-nasjonalitetsmerke i tilfelle av et tred-jeland, f.eks.: 71.987654321.HR)
- 72. Begrenset til kjøretøyer i gruppe A med største slagvolum på 125 cc og største effekt på 11 KW (A1)
- 73. Begrenset til kjøretøyer i gruppe B av typen tre- eller firehjuls motorsykler (B1)
- 74. Begrenset til kjøretøyer i gruppe C med en stør- ste tillatte totalmasse på høyst 7 500 kg (C1)
- 75. Begrenset til kjøretøyer i gruppe D med høyst 16 seter, ikke medregnet førersetet (D1)
- 76. Begrenset til kjøretøyer i gruppe C med største tillatte totalmasse på høyst 7 500 kg (C1) og som er tilkoblet en tilhenger med største tillatte totalmasse på høyst 750 kg, forutsatt at trekk- vognens største tillatte totalmasse er på høyst 12 000 kg og at tilhengerens største tillatte to- talmasse ikke er større enn trekkvognens (C1E) egenvekt.
- 77. Begrenset til kjøretøyer i gruppe D med høyst 16 passasjer seter ikke medregnet førersetet (D1) og som er tilkoblet en tilhenger med en største tillatte totalmasse på mer enn 750 kg, forutsatt at (a) største tillatte totalmasse av trekkvognen til et slikt kjøretøy ikke overskri- der 12 000 kg og at tilhengerens største tillatte

totalmasse ikke overskrider trekkvognens egenvekt og (b) at tilhengeren ikke brukes til å frakte passasjerer (D1E)

- 78. Begrenset til kjøretøyer med automatgir
- 79. (...) Begrenset til kjøretøyer som oppfyller spe- sifikasjonene angitt i parentes, innenfor ram- men av anvendelsen av artikkel 10 nr. 1 i direk- tiv 91/439/EØF

90.01	:	til venstre
90.02	:	til høyre
90.03	:	venstre
90.04	:	høyre
90.05	:	hånd
90.06	:	fot
90.07	:	anvendelig

- 95. Fører som er innehaver av et kvalifikasjonsbe- vis, og som oppfyller kravene om faglig dyktig- het i henhold til direktiv 2003/59/EF inntil ... [f.eks.: 95.01.01.2012]
- 96. Fører som har fullført en opplæring, eller som har bestått en ferdighets- og atferdsprøve i sam- svar med bestemmelsene i vedlegg V.

kode 100 : nasjonale koder som gjelder bare og over: for kjøring på territoriet til den medlemsstaten som har utstedt førerkortet.

Dersom en kode gjelder for alle grupper som førerkortet er utstedt for, kan den trykkes under rubrikk 9, 10 og 11

- 13. et felt som vertsstaten, i forbindelse med gjennomføring av avsnitt 4(a) i dette ved- legg, kan bruke til å oppføre opplysninger som er nødvendige for å administrere fører- kortet,
 - 14. et felt som medlemsstaten som utsteder førerkortet eventuelt kan bruke til å oppføre opplysninger som er nødvendige for å admi- nistrere førerkortet, eller til å oppføre opp- lysninger om trafikksikkerhet (frivillig). Dersom opplysningene gjelder en av rubrikkene angitt i dette vedlegg, bør num- meret på den aktuelle rubrikken stå foran opplysningene.
- Med innehaverens skriftlige samtykke kan opplysninger som ikke gjelder adminis- trering av førerkortet eller trafikksikkerhet, også oppføres i dette feltet; slike opplysnin- ger endrer ikke på noen måte modellens bruk som førerkort,
- b) en forklaring av de nummererte rubrikkene på side en og to av førerkortet (minst rubrikk 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5, 10, 11 og 12)

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

Dersom en medlemsstat ønsker å utarbeide disse oppføringene på et annet nasjonalspråk enn tsjekkisk, dansk, nederlandsk, engelsk, estisk, finsk, fransk, tysk, gresk, ungarsk italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, polsk, portugisisk, slovakisk, slovensk, spansk eller svensk, skal den utforme en tospråklig versjon av førerkortet der ett av de ovennevnte språkene anvendes, uten at dette berører de øvrige bestemmelsene i dette vedlegg

- c) på førerkortet etter EU-modellen skal et felt reserveres for eventuell innsetting av en mikroprosessor eller en tilsvarende databasert elektronisk innretning.

4. Særlige bestemmelser

- a) Dersom innehaveren av et førerkort som er utstedt av en medlemsstat i samsvar med dette vedlegg, har sitt vanlige bosted i en annen medlemsstat, kan denne staten oppføre de opplys-

ninger i førerkortet som er nødvendige for å administrere det, forutsatt at den også oppfører denne typen opplysninger i det førerkortet den selv utsteder, og at det er tilstrekkelig plass til å gjøre dette.

- b) Etter samråd med Kommisjonen kan medlemsstatene tilføye farger eller markeringer, som f.eks. strekkoder og nasjonale symboler, uten at det berører de andre bestemmelsene i dette vedlegg.

Innenfor rammen av gjensidig godkjenning av førerkortene kan strekkoden inneholde andre opplysninger enn de som allerede finnes på førerkortet, eller som er nødvendige for prosessen med å utstede førerkortet.

Førerkort etter EU-modellen

Eksempel på førerkort etter EU-modellen
Side 1 og side 2 Førerkort [Medlemsstat]

The diagram illustrates the layout of a European driving license (Side 2). It is divided into two main sections.

Top Section: A rounded rectangle containing the following elements:

- Top left: A small flag of the issuing member state.
- Top center: The text "PERMIS DE CONDUIRE".
- Top right: The text "ÉTAT MEMBRE".
- Below the flag: A field for the license holder's name (1).
- Below the name: A field for the date of issue (2).
- Below the date of issue: A field for the date of expiry (3).
- Below the date of expiry: A field for the date of expiry (4a).
- Below the date of expiry: A field for the date of expiry (4b).
- Below the date of expiry: A field for the date of expiry (4c).
- Below the date of expiry: A field for the date of expiry (4d).
- Below the date of expiry: A field for the license number (5).
- Below the license number: A field for the place of issue (6).
- Below the place of issue: A field for the place of issue (7).
- Below the place of issue: A field for the place of issue (8).
- Bottom left: A field for the license holder's name (9).

Bottom Section: A rounded rectangle containing a table with the following structure:

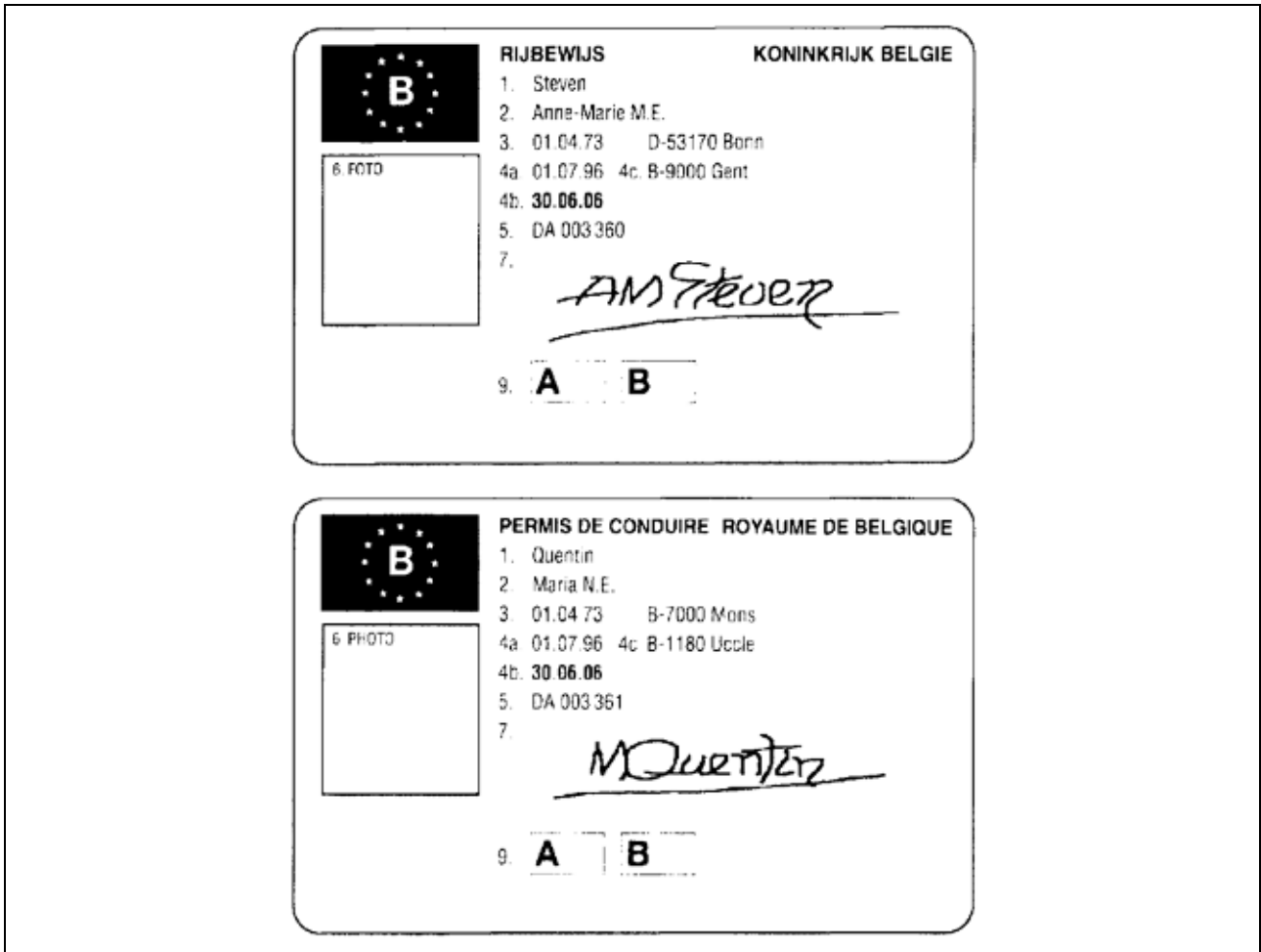
	9.	10.	11.	12.
A1				
A				
B1				
B				
C1				
C				
D1				
D				
BE				
C1E				
CE				
D1F				
DE				

Below the table, there is a legend for the categories:

- 1) Nom: 2) Période: 3) Date d'émission: 4) Date d'expiration: 5) Numéro de permis: 6) Lieu d'émission: 7) Lieu de délivrance: 8) Numéro de permis: 9) Numéro de permis: 10) Catégorie: 11) Date d'expiration de la catégorie: 12) Restrictions.

Figur 2.1 Side 2 1. Etternavn 2. Fornavn 3. Fødselsdato og fødested 4a. Førerkortets utstedelsesdato 4b. Offisiell utløpsdato 4c. Utstedt av 5. Førerkortnummer 8. Bosted 9. Gruppe¹ 10. Utstedelsesdato, etter gruppe 11. Utløpsdato, etter gruppe 12. Begrensninger

¹ Merk: et piktogram og en linje for gruppe AM vil bli lagt til. Merk: betegnelsen «A2» vil bli lagt til avsnittet om motorsykkelgrupper.

Figur 2.2 Belgisk førerkort (til informasjon)

*Vedlegg II***I. Minstekrav til førerprøven**

Medlemsstatene skal iverksette de nødvendige tiltak for å sikre at personer som søker om førerkort, har de kunnskaper og ferdigheter og utviser den atferd som kreves for å føre en motorvogn. Prøven som innføres for dette formål, skal bestå av:

- en teoretisk prøve, etterfulgt av
- en ferdighets- og atferdsprøve.

Prøvene skal finne sted under følgende vilkår:

A. Teoretisk prøve**1. Form**

Det skal velges en form som gjør det mulig å fastslå om kandidaten har de kunnskaper som er nevnt i nr. 2, 3 og 4.

Alle som søker om førerkort for én kjøretøygruppe og som allerede har bestått en teoretisk prøve for et førerkort for en annen gruppe, kan unntas fra fellesbestemmelsene i nr. 2, 3 and 4.

2. Prøvens innhold for alle kjøretøygrupper

2.1. Prøven skal inneholde spørsmål om alle punktene oppført nedenfor, men utformingen av spørsmålene overlates til hver enkelt medlemsstat:

2.1.1. Veitrafikkreglene:

- særlig med hensyn til trafikkskilter, avmerking og signaler, forkjørsrett og fartsgrenser;

2.1.2. Føreren:

- betydningen av årvåkenhet og holdning til andre trafikanter,
- oppfatningsevne, dømmekraft og evne til å ta avgjørelser, særlig reaksjonstid og endringer i førerens atferd på grunn av alkohol, narkotika, medisiner, sinnstilstand og tretthet;

2.1.3. Veien:

- de viktigste prinsippene for overholdelse av sikkerhetsavstand mellom kjøretøyer, bremselengder og veigrep under ulike vær- og veiforhold,

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

- risikofaktorer forbundet med kjøring ved ulike veiforhold, særlig endringer som inntreffer ved ulike værforhold og til forskjellige tider på døgnet,
- ulike veitypers særegenskaper og de lovfestede krav som gjelder for dem,

2.1.4. Andre trafikanter:

- særlige risikofaktorer forbundet med andre trafikanters manglende erfaring, og særlig utsatte grupper som f.eks. barn, fotgjengere, syklistene og bevegelseshemmede,
- fare forbundet med trafikken og med føring av ulike kjøretøytyper og førernes ulike utsynsmuligheter,

2.1.5. Alminnelige og andre bestemmelser:

- bestemmelser om de administrative dokumenter som kreves ved bruk av kjøretøyet,
- alminnelige regler for hvordan føreren skal forholde seg ved ulykkestilfeller (plassere varslingsutstyr og slå alarm) og hva som eventuelt kan gjøres for å hjelpe trafikkofre,
- sikkerhetsfaktorer i forbindelse med lasting av kjøretøyet og persontransport,

2.1.6. nødvendige sikkerhetstiltak som skal treffes når kjøretøyet forlates,

2.1.7. mekaniske forhold av betydning for trafikksikkerheten: kandidatene må kunne oppdage de alminneligste feil som særlig kan ha innvirkning på styring, hjulopp-heng og bremses, dekk, lykter og retningsvisere, refleksanordninger, speil, vindusspylere, vindusviskere, eksosanlegg, bilbelter og signalhorn,

2.1.8. sikkerhetsutstyr for kjøretøyer og særlig bruken av bilbelter, hodestøtter og sikringsutstyr for barn,

2.1.9. regler for miljøvennlig bruk av kjøretøyet (riktig bruk av signalhorn, moderat drivstoff-forbruk, begrensning av forurensende utslipp osv.).

3. Særlige bestemmelser for gruppe A1, A2 og A

3.1. Obligatorisk kontroll av generell kunnskap om:

- 3.1.1. Bruk av verneutstyr som f.eks. hansker, støvler, klær og vernehjelm,
- 3.1.2. motorsykkelføreres synlighet for andre trafikanter,
- 3.1.3. Risikofaktorer som har sammenheng med de ulike veiforholdene beskrevet

ovenfor, med særlig vekt på glatte partier, som f.eks. deksler over drengrofter, veioppmerkinger, som f.eks. linjer og piler, og sporveisskinner,

3.1.4. Mekaniske forhold av betydning for trafikksikkerheten som beskrevet ovenfor, med særlig vekt på nødstoppbryter, oljenivåer og kjede.

4. Særlige bestemmelser for gruppe C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 og D1E

4.1. Obligatorisk kontroll av generell kunnskap om:

4.1.1. regler om kjøre- og hviletider som fastsatt i rådsforordning (EØF) nr. 3820/85 av 20. desember 1985 om harmonisering av visse bestemmelser på det sosiale område innen veitransport⁷; bruk av farts-skriver som fastsatt i rådsforordning (EØF) nr. 3821/85 av 20. desember 1985 om bruk av fartsskriver innen veitran-sport⁸,

4.1.2. regler om den aktuelle transporttypen: gods eller passasjerer,

4.1.3. kjøretøy- og transportdokumenter som kreves for nasjonal og internasjonal trans-port av gods og passasjerer,

4.1.4. hvordan man skal forholde seg i en ulyk-kessituasjon; kunnskap om hvilke tiltak som må iverksettes etter en ulykke eller en lignende hendelse, herunder nødtiltak som f.eks. evakuering av passasjerer, samt grunnleggende kunnskap om før-stehjelp,

4.1.5. forsiktighetsregler som må tas i forbin-delse med fjerning og bytte av hjul,

4.1.6. regler om kjøretøyvekter og -dimensjo-ner; regler om hastighetsbegrensere,

4.1.7. hindringer i førerens og andre trafikant-ers utsyn på grunn av kjøretøyets sær-trekk,

4.1.8. lesing av veikart; ruteplanlegging, her-under bruk av elektroniske navigasjons-systemer (frivillig),

4.1.9. sikkerhetsfaktorer i forbindelse med las-ting av kjøretøyet: kontroll av lasten (stu-ing og fastsurring), vanskeligheter med ulike typer last (f.eks. væsker, hengende last, ...), lasting og lossing av gods og bruk av lasteutstyr (bare gruppe C, CE, C1, C1E),

⁷ EFT L 370 av 31.12.1985, s. 1. Forordningen opphevet ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 561/2006 (EUT L 102 av 11.4.2006, s. 1).

⁸ EFT L 370 av 31.12.1985, s. 8. Forordningen sist endret ved forordning (EF) nr. 561/2006.

- 4.1.10. førerens ansvar med hensyn til transport av passasjerer og passasjerenes trivsel og sikkerhet, transport av barn, nødvendige kontroller før utkjøring; alle busstyper bør være en del av den teoretiske prøven (offentlige busser og turvogner, busser med særlige fysiske mål, ...) (bare gruppe D, DE, D1, D1E),
- 4.2. obligatorisk kontroll av generelle kunnskaper om følgende tilleggsbestemmelser for gruppe C, CE, D og DE:
- 4.2.1. prinsippene for konstruksjon og virkemåte av: interne forbrenningsmotorer, væsker (f.eks. motorolje, kjølevæske, spylervæske), drivstoffsystemet, det elektriske systemet, tenningsystemet, kraftoverføringssystemet (clutch, girkasse, osv.),
- 4.2.2. smøring og frostsikring,
- 4.2.3. prinsippene for konstruksjon, montering og korrekt bruk og vedlikehold av dekk,
- 4.2.4. prinsippene for ulike typer av bremseutstyr og turtallsregulatorer, deres virkemåte, hovedbestanddel, tilkobling, betjening og daglige vedlikehold samt anvendelse av blokkeringsfrie bremseser,
- 4.2.5. prinsippene for ulike typer av sammenkoplingssystemer, deres virkemåte, hovedbestanddel, tilkopling, anvendelse og daglige vedlikehold (bare gruppe CE, DE),
- 4.2.6. metoder for å finne årsaker til driftsstans,
- 4.2.7. forebyggende vedlikehold av kjøretøyer og nødvendige daglige reparasjoner,
- 4.2.8. førerens ansvar med hensyn til mottak, transport og levering av gods i samsvar med avtalte betingelser (bare gruppe C, CE).

B. Ferdighets- og atferdsprøve

5. Kjøretøyet og dets utstyr

- 5.1. For å føre kjøretøy med manuelt gir forutsettes det at ferdighets- og atferdsprøven er bestått i kjøretøy med manuelt gir.

Består kandidaten ferdighets- og atferdsprøven i et kjøretøy med automatisk gir, skal dette angis på førerkort som utstedes på grunnlag av en slik prøve. Førerkort med denne påskriften kan bare brukes til å føre kjøretøy med automatisk gir.

Med «kjøretøy med automatisk gir» menes et kjøretøy der girutvekslingsforholdet mellom

motor og hjul bare kan endres ved bruk av gasspedal eller bremseser.

- 5.2. Kjøretøyer som brukes til ferdighets- og atferdsprøvene skal oppfylle minstekravene nedenfor. Medlemsstatene kan fastsette strengere krav i forbindelse med disse kriteriene eller tilføye flere.

Gruppe A1:

Gruppe A1-motorsykkkel uten sidevogn, med et slagvolum på minst 120 cm³ og som kan oppnå en hastighet på minst 90 km/t

Gruppe A2:

Motorsykkkel uten sidevogn, med et slagvolum på minst 400 cm³ og en effekt på minst 25 kW.

Gruppe A:

Motorsykkkel uten sidevogn, med et slagvolum på minst 600 cm³ og en effekt på minst 40 kW.

Gruppe B:

Et firehjuls kjøretøy i gruppe B som kan oppnå en hastighet på minst 100 km/t;

Gruppe BE:

et vogntog bestående av et prøvekjøretøy i gruppe B og en tilhenger med en største tillatte totalmasse på minst 1 000 kg, som kan oppnå en hastighet på minst 100 km/t og som ikke hører inn under gruppe B; tilhengerens lasterom skal bestå av en lukket kassekonstruksjon som er minst like bred og like høy som trekkvognen; den lukkede kassekonstruksjonen kan også være litt smalere enn trekkvognen, forutsatt at det bare er mulig å se bakover ved hjelp av trekkvognens utvendige speil; tilhengeren skal ha en faktisk totalmasse på minst 800 kg,

Gruppe B1:

En firehjuls motorsykkkel som kan oppnå en hastighet på minst 60 km/t,

Gruppe C:

et kjøretøy i gruppe C med en største tillatte totalmasse på minst 12 000 kg, en lengde på minst 8 m og en bredde på minst 2,40 m, som kan oppnå en hastighet på minst 80 km/t; utstyrt med blokkeringsfrie bremseser, en girkasse med minst åtte girtrinn for kjøring forover og fartsskriver i henhold til forordning (EØF) nr. 3821/85; lasterommet skal bestå av en lukket kassekonstruksjon som er minst like bred og like høy som førerhuset; kjøretøyet skal ha en faktisk totalmasse på minst 10 000 kg,

Gruppe CE:

enten et semitrailervogntog eller en kjøretøykombinasjon bestående av et prøvekjøretøy i gruppe C og en tilhenger med en lengde på

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

minst 7,5 m; både semitrailervogntoget og kjøretøykombinasjonen skal ha en største tillatte totalmasse på minst 20 000 kg, en lengde på minst 14 m og en bredde på minst 2,40 m og kunne oppnå en hastighet på minst 80 km/h, være utstyrt med blokkeringsfrie bremses, en girkasse med minst åtte girtrinn for kjøring forover og fartsskriver i henhold til forordning (EØF) nr. 3821/85; lasterommet skal bestå av en lukket kassekonstruksjon som er minst like bred og like høy som førerhuset; både semitrailervogntoget og kjøretøykombinasjonen skal ha en faktisk totalmasse på minst 15 000 kg,

Gruppe C1:

Et kjøretøy i undergruppe C1 med en største tillatte totalmasse på minst 4 000 kg, en lengde på minst 5 m og som kan oppnå en hastighet på minst 80 km/t; utstyrt med blokkeringsfrie bremses og fartsskriver i henhold til forordning (EØF) nr. 3821/85; lasterommet skal bestå av en lukket kassekonstruksjon som er minst like bred og like høy som førerhuset,

Gruppe C1E:

Et vogntog bestående av et prøvekjøretøy i undergruppe C1 og en tilhenger med en største tillatte totalmasse på minst 1 250 kg. Vogntoget skal ha en lengde på minst 8 m og kunne oppnå en hastighet på minst 80 m/t. Tilhengerens lasterom skal bestå av en lukket kassekonstruksjon som er minst like bred og like høy som trekkvognen. Den lukkede kassekonstruksjonen kan også være litt smalere enn trekkvognen, forutsatt at det bare er mulig å se bakover ved hjelp av trekkvognens utvendige speil. Tilhengeren skal ha en faktisk totalmasse på minst 800 kg.

Gruppe D:

et kjøretøy i gruppe D med en lengde på minst 10 m og en bredde på minst 2,40 m, og som kan oppnå en hastighet på minst 80 km/t; kjøretøyet skal være utstyrt med blokkeringsfrie bremses og fartsskriver i henhold til forordning (EØF) nr. 3821/85.

Gruppe DE:

en kjøretøykombinasjon bestående av et prøvekjøretøy i gruppe D og en tilhenger med en største tillatte totalmasse på minst 1 250 kg og en bredde på minst 2,40 m som kan oppnå en hastighet på minst 80 km/t; tilhengerens lasterom skal bestå av en lukket kassekonstruksjon som er minst 2 m bred og 2 m høy; tilhengeren skal ha en faktisk totalmasse på minst 800 kg.

Gruppe D1:

et kjøretøy i gruppe D med en største tillatte totalmasse på minst 4 000 kg og en lengde på

minst 5 m og som kan oppnå en hastighet på minst 80 km/t; kjøretøyet skal være utstyrt med blokkeringsfrie bremses og fartsskriver i henhold til forordning (EØF) nr. 3821/85.

Gruppe D1E:

En kjøretøykombinasjon bestående av et prøvekjøretøy i undergruppe D1 og en tilhenger med en største tillatte totalmasse på minst 1 250 kg, og som kan oppnå en hastighet på minst 80 km/t; tilhengerens lasterom skal bestå av en lukket kassekonstruksjon som er minst 2 m bred og 2 m høy; tilhengeren skal ha en faktisk totalmasse på minst 800 kg.

Prøvekjøretøyer i gruppe BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 og D1E som ikke oppfyller minstekriteriene ovenfor, men som var i bruk på eller før tidspunktet da dette direktiv trådte i kraft, kan fortsatt brukes i en periode på høyst ti år etter det nevnte tidspunktet. Medlemsstatene skal gjennomføre kravene med hensyn til hvor mye last disse kjøretøyene kan transportere senest ti år etter at kommisjonsdirektiv 2000/56/EF trådte i kraft⁹.

6. Prøving av ferdigheter og atferd for gruppe A1, A2 og A

6.1. Forberedelse og teknisk kontroll av kjøretøyet med hensyn til trafiksikkerhet

Kandidatene må bevise at de er i stand til å gjøre forberedelser til sikker kjøring ved å overholde følgende krav:

- 6.1.1. tilpasse verneutstyr, som f.eks. hansker, støvler, klær og vernehjelm,
- 6.1.2. foreta en stikkprøvekontroll av dekk, bremses, styring, nødstoppbryter (dersom det er aktuelt), kjede, oljenivåer, lys, refleksanordninger, lykter for retningslys og signalthorn.

6.2. Prøving av spesielle manøvrer av betydning for trafiksikkerheten

- 6.2.1. sette motorsykkelen på og ta den ned fra parkeringsstøtten og flytte den med avslått motor ved å gå ved siden av kjøretøyet,
- 6.2.2. parkere motorsykkelen på parkeringsstøtten,
- 6.2.3. gjennomføre minst to manøvrer ved lav hastighet, herunder en slalommanøver, som skal gjøre det mulig å kontrollere håndtering av clutch i kombinasjon med brems, balanse, synsretning, sittestilling

⁹ Kommisjonsdirektiv 2000/56/EF av 14. september 2000 om endring av rådsdirektiv 91/439/EØF om førerkort (EFT L 237 av 21.9.2000, s. 45).

på motorsykkelen og føttenes plassering på fotstøttene,

6.2.4. minst to manøvrer skal gjennomføres ved høy hastighet, hvorav minst én i andre- eller tredjegir og ved en hastighet på minst 30 km/t, og én manøver med sikte på å unngå en hindring i en hastighet på minst 50 km/t; dette skal gjøre det mulig å kontrollere sittestilling på motorsykkelen, synsretning, balanse, styreteknikk og teknikk for skifte av gir,

6.2.5. Bremses: minst to bremseøvelser skal gjennomføres, herunder en nødbremse ved en hastighet på minst 50 km/t, som skal gjøre det mulig å kontrollere bruk av for- og bakbrems, synsretning samt sittestilling på motorsykkelen;

spesialmanøvrene nevnt i punkt 6.2.3 til 6.2.5 skal gjennomføres senest fem år etter at direktiv 2000/56/EF er trådt i kraft.

6.3. Atferd i trafikken

Kandidaten skal under normale trafikkforhold, uten risiko og med nødvendig forsiktighet, utføre alle de følgende manøvrer:

6.3.1. utkjøring: forlate en parkeringsplass, starte opp igjen etter en stans i trafikken, kjøre ut fra en innkjøringsvei,

6.3.2. kjøring på rett vei; passering av motgående kjøretøyer, også på steder med inn-snevninger,

6.3.3. kjøring i svinger,

6.3.4. veikryss: framkjøring mot og passering av kryss og forgreninger;

6.3.5. endring av retning: venstre- og høyresvinger; skifte av kjørefelt,

6.3.6. innkjøring til/utkjøring fra motorvei eller lignende (dersom det er aktuelt): påkjøring fra akselerasjonsfelt; utkjøring på retardasjonsfelt,

6.3.7. innhenting/forbikjøring: innhenting av annen trafikk (om mulig); kjøring langs hindringer, f.eks. parkerte biler; bli innhentet av annen trafikk (dersom det er aktuelt),

6.3.8. spesielle veidetiljer (dersom det er aktuelt): rundkjøringer; jernbaneoverganger; holdeplasser for buss eller sporvogn; fotgjengeroverganger; kjøring oppover eller nedover lange skråninger;

6.3.9. utvise nødvendig aktsomhet når kjøretøyet forlattes.

7. Prøving av ferdigheter og atferd for gruppe B, B1 og BE

7.1. Forberedelse og teknisk kontroll av kjøretøyet med hensyn til trafiksikkerhet

Kandidatene må bevise at de er i stand til å gjøre forberedelser til sikker kjøring ved å overholde følgende krav:

7.1.1. foreta de nødvendige justeringer av setet for å oppnå riktig sittestilling,

7.1.2. justere speil, bilbelter og hodestøtter dersom det er aktuelt,

7.1.3. kontrollere at dørene er lukket,

7.1.4. foreta en stikkprøvekontroll av dekk, styring, bremses, væsker (f.eks. motorolje, kjølevæske, spylervæske), lys, refleksanordninger, lykter for retningslys og signalthorn.

7.1.5. kontrollere sikkerhetsfaktorer i forbindelse med lasting av kjøretøyet: karosseri, skjermer, lastedører, låsing av førerhus, lastemåte, sikring av last (bare gruppe BE),

7.1.6. kontrollere koplingsmekanisme, brems og elektriske forbindelser (bare gruppe BE).

7.2. Gruppe B og B1: prøving av spesielle manøvrer av betydning for trafiksikkerheten

følgende manøvrer skal kontrolleres på grunnlag av stikkprøver (minst to manøvrer i de fire punktene, herunder én i reversgir):

7.2.1. rygge i rett linje og holde kjøretøyet i riktig kjørebane ved høyre- eller venstresving rundt et hjørne,

7.2.2. snu kjøretøyet i motsatt retning ved å bruke revers- og framovergir,

7.2.3. parkere kjøretøyet og forlate en parkeringsplass (ved parallell, skrå eller vinkelrett parkering) ved å kjøre fremover eller rygge på flat mark samt i oppover- eller nedoverbakke,

7.2.4. foreta nøyaktig oppbremsing; å foreta en nødstop er imidlertid frivillig.

7.3. Gruppe BE: prøving av spesielle manøvrer av betydning for trafiksikkerheten

7.3.1. kople en tilhenger til eller fra trekkvognen, eller kople den fra og på igjen; denne manøvreren skal omfatte en situasjon der trekkvognen er parkert langs siden av tilhengeren (dvs. ikke etter hverandre på en linje),

7.3.2. rygge rundt en sving, der medlemsstatene kan bestemme svingens form,

7.3.3. parkere sikkert for lasting/lossing.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

7.4. *Atferd i trafikken*

Kandidaten skal under normale trafikkforhold, uten risiko og med nødvendig forsiktighet, utføre alle følgende manøvrer:

- 7.4.1. Utkjøring: forlate en parkeringsplass, starte opp igjen etter en stans i trafikken, kjøre ut fra en innkjøringsvei,
- 7.4.2. kjøring på rett vei; passering av motgående kjøretøyer, også på steder med inn-snevninger,
- 7.4.3. kjøring i svinger,
- 7.4.4. veikryss: framkjøring mot og passering av kryss og forgreninger,
- 7.4.5. endring av retning: venstre- og høyresvinger; skifte av kjørefelt,
- 7.4.6. innkjøring til/utkjøring fra motorvei eller lignende (dersom det er aktuelt): påkjøring fra akselerasjonsfelt; utkjøring på retardasjonsfelt,
- 7.4.7. innhenting/forbikjøring: innhenting av annen trafikk (om mulig); kjøring langs hindringer, f.eks. parkerte biler; bli innhentet av annen trafikk (dersom det er aktuelt),
- 7.4.8. spesielle veidetaljer (dersom det er aktuelt): rundkjøringer; jernbaneoverganger; holdeplasser for buss eller sporgvogn; fotgjengeroverganger; kjøring oppover eller nedover lange skråninger,
- 7.4.9. utvise nødvendig aktsomhet når kjøretøyet forlates.

8. **Prøving av ferdigheter og atferd for gruppe C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 og D1E**

8.1. *Forberedelse og teknisk kontroll av kjøretøyet med hensyn til trafikkikkerhet*

Kandidatene må bevise at de er i stand til å gjøre forberedelser til sikker kjøring ved å overholde følgende krav:

- 8.1.1. foreta de nødvendige justeringer av setet for å oppnå riktig sittestilling,
- 8.1.2. justere speil, bilbelter og hodestøtter dersom det er aktuelt,
- 8.1.3. Foreta stikkprøvekontroller av dekk, styring, bremses, lys, refleksanordninger, lykter for retningslys og signalhorn,
- 8.1.4. kontrollere innretninger for servobremser og servostyring; kontrollere hjul, hjulmuttere skvettskjermer, frontrute, vinduer og vindusviskere og væsker (f.eks. motorolje, kjølevæske, spylervæske); kontrollere og bruke instrumentbord, herunder fartsskriver som definert i forordning (EØF) nr. 3821/85,

8.1.5. kontrollere lufttrykk, lufttanker og hjuloppheng,

8.1.6. kontrollere sikkerhetsfaktorer i forbindelse med lasting av kjøretøyet: karosseri, skjermer, lastedører, lasteinnetninger (dersom det er aktuelt), låsing av førerhus (dersom det er aktuelt), lastemåte, sikring av last (bare gruppe C, CE, C1, C1E),

8.1.7. kontrollere koplingsmekanisme, brems og elektriske forbindelser (bare gruppe CE, C1E, DE og D1E).

8.1.8. være i stand til å utføre bestemte sikkerhetstiltak: kontrollere karosseri, passasjerdører nødutganger, førstehjelpsutstyr, brannslukkingsapparater og andre typer sikkerhetsutstyr (bare gruppe D, DE, D1, D1E),

8.1.9. lesing av veikart; ruteplanlegging, herunder bruk av elektroniske navigasjonssystemer (frivillig),

8.2. *Prøving av spesielle manøvrer av betydning for trafikkikkerheten*

8.2.1. kople en tilhenger til eller fra trekkvognen, eller kople den fra og på igjen; denne manøvreren skal omfatte en situasjon der trekkvognen er parkert langs siden av tilhengeren (dvs. ikke etter hverandre på en linje),

8.2.2. rygge rundt en sving, der medlemsstatene kan bestemme svingens form,

8.2.3. parkere sikkert for lasting/lossing ved en rampe/plattform eller lignende (bare gruppe C, CE, C1 og C1E),

8.2.4. parkere for å slippe passasjerer på eller av bussen på en sikker måte (bare gruppe D, DE, D1 og D1E).

8.3. *Atferd i trafikken*

Kandidaten skal under normale trafikkforhold, uten risiko og med nødvendig forsiktighet, utføre alle følgende manøvrer:

8.3.1. utkjøring: forlate en parkeringsplass, starte opp igjen etter en stans i trafikken, kjøre ut fra en innkjøringsvei,

8.3.2. kjøring på rett vei; passering av motgående kjøretøyer, også på steder med inn-snevninger,

8.3.3. kjøring i svinger,

8.3.4. veikryss: framkjøring mot og passering av kryss og forgreninger,

8.3.5. endring av retning: venstre- og høyresvinger; skifte av kjørefelt,

8.3.6. innkjøring til/utkjøring fra motorvei eller lignende (dersom det er aktuelt): påkjø-

ring fra akselerasjonsfelt; utkjøring på retardasjonsfelt,

8.3.7. innhenting/forbikjøring: innhenting av annen trafikk (om mulig); kjøring langs hindringer, f.eks. parkerte biler; bli innhentet av annen trafikk (dersom det er aktuelt),

8.3.8. spesielle veidetaljer (dersom det er aktuelt): rundkjøringer; jernbaneoverganger; holdeplasser for buss eller spurvogn; fotgjengeroverganger; kjøring oppover eller nedover lange skråninger,

8.3.9. utvise nødvendig aktsomhet når kjøretøyet forlates.

9. Vurdering av ferdighets- og atferdsprøven

9.1. Vurderingen skal i alle de ovennevnte trafikksituasjoner gjenspeile kandidatens fortrolighet med de ulike innretningene i kjøretøyet og hvor sikkert vedkommende kjører i trafikken. Sensor skal føle seg trygg mens prøvingen pågår. Ved kjørefeil eller farlig atferd som setter prøvekjøretøyets, passasjerenes eller andre trafikanters umiddelbare sikkerhet i fare, anses prøven som ikke bestått uansett om sensoren eller en passasjer må gripe inn eller ikke. Sensor kan imidlertid fritt avgjøre om den praktiske prøven skal fullføres eller ikke.

Sensorene må opplæres til å foreta en korrekt vurdering av kandidatens evne til å kjøre sikkert. Sensorenes arbeid skal kontrolleres og overvåkes av et organ som er godkjent av medlemsstaten, med henblikk på å sikre en korrekt og enhetlig vurdering av feil i samsvar med standardene fastsatt i dette vedlegg.

9.2. Under vurderingen skal sensorene særlig legge merke til om kandidaten kjører defensivt og tar hensyn til andre trafikanter. Dette bør gjenspeiles i den generelle kjørestilen og komme til uttrykk i sensorens generelle vurdering av kandidaten. Kriteriene omfatter tilpasset og besluttsom (sikker) kjøring, der det tas hensyn til vei- og værforhold, annen trafikk, andre trafikanters interesser (særlig de mest utsatte), og forutseenhet.

9.3. Sensoren skal videre vurdere om kandidaten:

9.3.1. har kontroll over kjøretøyet, som omfatter: tilfredsstillende bruk av sikkerhetsbelter, speil, hodestøtter, sete, lys og annet utstyr, clutch, girkasse, gasspedal, bremsesystemer (herunder et tredje bremsesystem, dersom det finnes), styring; kontroll over kjøretøyet under ulike forhold og ved ulike hastigheter; holder

kjøretøyet stabilt på veien; kjenner kjøretøyets vekt, dimensjoner og egenskaper (bare gruppe BE, C, CE, C1, C1E, DE og D1E); tar hensyn til passasjerenes trivsel (bare gruppe D, DE, D1 og D1E) (ingen raske hastighetsøkninger, jevn kjøring og ingen bråbremsing),

9.3.2. kjører økonomisk og miljøvennlig, samtidig som vedkommende tar hensyn til omdreininger per minutt, girskifte, bremsing og hastighetsøkning (bare gruppe BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 og D1E),

9.3.3. oppmerksomhet: har overblikk over situasjonen på lang, mellomlang og kort sikt; bruker speil på riktig måte,

9.3.4. forkjørsrett/vikeplikt: utnytter forkjørsrett i kryss og forgreninger; overholder vikeplikten i andre situasjoner (f.eks. endring av retning, skifte av kjørefelt, spesielle manøvrer),

9.3.5. riktig plassering på veibanen: plasserer seg riktig på veibanen, i kjørefelter, rundkjøringer og i svinger på en måte som passer for kjøretøyets type og egenskaper; plassering i rett tid,

9.3.6. avstand: holder tilstrekkelig avstand forover og til sidene; holder tilstrekkelig avstand til andre trafikanter,

9.3.7. hastighet: overskrider ikke største tillatte hastighet; tilpasser hastigheten til vær-/trafikkforhold og eventuelt til nasjonale fartsgrenser; kjører i en slik hastighet at det er mulig å stoppe innenfor den synlige og frie delen av veien; tilpasser hastigheten til den generelle hastigheten til samme type trafikanter,

9.3.8. trafikklys, trafikkskilter og andre veimarkeringer: tolker lyssignaler riktig; følger trafikkløstets anvisninger, tolker trafikkskilter (påbuds- eller forbudsskilt) og veioppmerking riktig,

9.3.9. signaler: gir riktig signal til rett tid når det er nødvendig; angir kjøreretning på riktig måte; reagerer riktig på alle signaler gitt av andre trafikanter,

9.3.10. bremsing og stopping: foretar rettidig hastighetsreduksjon, bremsing eller stopping etter omstendighetene; viser forutseenhet; bruker de ulike bremsesystemene (bare for gruppe C, CE, D og DE); bruker andre systemer for hastighetsreduksjon enn bremsene (bare for gruppe C, CE, D, og DE).

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

10. Prøvens varighet

Prøvens varighet og den distanse som tilbakelegges, må være tilstrekkelig for å vurdere ferdighetene og atferden fastsatt avsnitt B i dette vedlegg. Kjøretiden for atferdsprøven må under ingen omstendigheter være mindre enn 25 minutter for gruppe A, A1, A2, B, B1 og BE og 45 minutter for de andre gruppene. Denne tiden omfatter ikke mottakelse av kandidaten, klargjøring av kjøretøyet, teknisk kontroll av kjøretøyet med tanke på trafikksikkerhet, de spesielle manøvrene og kunnngjøring av resultatet av den praktiske prøven.

11. Prøvens varighet

Den del av prøven som gjelder de spesielle manøvrene kan foregå på et særlig prøveområde. Den del av prøven som gjelder vurderingen av atferden i trafikken, skal om mulig finne sted på veier utenfor tettbygde områder, på motorgater og motorveier (eller lignende) samt i alle typer bygater (boligområder, områder med 30 og 50 km/t, motorgater i byer) som skal gjenspeile de ulike typer vanskeligheter som en fører vil kunne støte på. Det er også ønskelig at prøven finner sted under forhold med ulik trafikk tetthet. Kjøretiden på veien bør brukes på en best mulig måte for å vurdere kandidaten innenfor alle de ulike trafikk-områdene som kan forekomme, med særlig vekt på å bytte mellom disse områdene.

II. Kunnskaper, ferdigheter og atferd som kreves for å føre motordrevne kjøretøyer

Førere av alle motordrevne kjøretøyer må til enhver tid ha de kunnskaper og ferdigheter og den atferd som er beskrevet i nr. 1-9, med sikte på å:

- gjenkjenne farer i trafikken og vurdere omfanget av dem,
- ha tilstrekkelig kontroll over kjøretøyet til å ikke å skape farlige situasjoner og til å reagere hensiktsmessig dersom slike situasjoner oppstår,
- overholde trafikkreglene, særlig de som er ment å skulle hindre trafikkulykker og sørge for flyt i trafikken,
- oppdage alle større tekniske mangler ved kjøretøyet, særlig de som utgjør en fare for sikkerheten, og sørge for at de rettes opp på en passende måte,
- ta hensyn til alle faktorer som påvirker kjøreatferden (f.eks. alkohol, tretthet, dårlig syn, osv.) for å kunne gjøre full bruk av de evner som er nødvendige for å kjøre sikkert,

- gjennom respekt bidra til å ivareta sikkerheten for alle trafikanter, særlig de svakeste og de mest utsatte.

Medlemsstatene kan iverksette egnede tiltak for å sikre at førere som ikke lenger har de kunnskaper og ferdigheter og den atferd som er beskrevet i nr. 1 til 9, kan få tilbake disse, slik at de fortsatt kan ha den atferd som er nødvendig for å kjøre motordrevne kjøretøyer.

Vedlegg III

Minstekrav med hensyn til fysisk og psykisk skikkethet til å føre motorvogn

Definisjoner

1. I dette vedlegg inndeles førerne i to grupper:
 - 1.1. Gruppe 1
førere av kjøretøyer i gruppe A, A1, A2, AM, B, B1 og BE.
 - 1.2. Gruppe 2
førere av kjøretøyer i gruppe C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 og D1E
 - 1.3. I den nasjonale lovgivning kan det fastsettes at bestemmelsene i dette vedlegg for førere i gruppe 2 skal gjelde for førere av kjøretøyer i gruppe B som bruker sitt førerkort i yrkessammenheng (drosjer, sykebiler osv.).
2. Likeledes skal enhver som søker om utstedelse eller fornyelse av førerkort, plasseres i den gruppe de kommer til å tilhøre når førerkortet er utstedt eller fornyet.

Legeundersøkelser

3. Gruppe 1
Kandidatene skal gjennomgå en legeundersøkelse dersom det i forbindelse med de nødvendige formaliteter eller under prøvene som må gjennomgås før førerkortet utstedes, viser seg at kandidatene har en eller flere av de legemlige defekter nevnt i dette vedlegg.
4. Gruppe 2
Kandidatene skal gjennomgå en legeundersøkelse før førstegangsutstedelse av førerkort, og deretter skal førerne ved hver fornyelse av førerkortet undersøkes i samsvar med den nasjonale lovgivningen i den medlemsstaten der de har sitt vanlige bosted.
5. Medlemsstatene kan fastsette strengere regler i forbindelse med utstedelse og senere fornyelse av førerkort enn dem som er nevnt i dette vedlegg.

Syn

6. Alle som søker om førerkort, skal gjennomgå en egnet undersøkelse for å sikre at de har godt nok syn til å føre motorvogn. Er det grunn til å anta at kandidatens syn ikke er godt nok, skal vedkommende undersøkes av en kompetent medisinsk myndighet. I undersøkelsen skal det legges særlig vekt på synsstyrken, synsfeltet, synsevnen i tussmørke og progredierende øyesykdommer.

I dette vedleggs forstand skal intraokulare linser ikke anses som korrigerende linser.

Gruppe 1:

- 6.1. Alle som søker om utstedelse eller fornyelse av førerkort, skal ha en binokular synsstyrke, eventuelt med korrigerende linser, på minst 0,5 ved bruk av begge øynene. Førerkortet skal ikke utstedes eller fornyes dersom det under legeundersøkelsen viser seg at vedkommendes synsfelt er under 120° på horisontalplanet, bortsett fra i særlige unntakstilfeller som innrømmes på grunnlag av en medisinsk vurdering og en praktisk prøve med positivt resultat, eller dersom vedkommende har en annen øyelidelse som umuliggjør sikker kjøring. Dersom det konstateres eller opplyses om en progredierende øyelidelse, kan et førerkort utstedes eller fornyes dersom kandidaten blir regelmessig undersøkt av en kompetent medisinsk myndighet.
- 6.2. Alle som søker om utstedelse eller fornyelse av førerkort og som fullstendig har tapt synet på det ene øyet, eller som bare bruker ett øye, f.eks. ved dobbeltsyn (diplopi), skal ha en synsstyrke, eventuelt med korrigerende linser, på minst 0,6. Den kompetente medisinske myndighet skal attestere at det monokulare syn har eksistert så lenge at vedkommende har vent seg til det og at dette øyes synsfelt er normalt.

Gruppe 2:

- 6.3. Alle som søker om utstedelse eller fornyelse av førerkort, skal ha en synsstyrke, eventuelt med korrigerende linser, på minst 0,8 på det beste øyet og 0,5 på det dårligste øyet. Dersom verdiene 0,8 og 0,5 er oppnådd ved hjelp av korrigerende linser, skal den ikke-korrigerende synsstyrken på hvert øye være 0,05, eller korreksjonen av den laveste synsstyrken (0,8 og 0,5) skal oppnås enten ved korreksjon med en styrke på brilleglassene som ikke overstiger pluss eller minus 8 dioptrier, eller ved hjelp av kontaktlinser (ikke-korrigert syn = 0,05). Korreksjonen

må ikke være til ubehag. Førerkort skal ikke utstedes eller fornyes dersom kandidaten eller føreren ikke har et normalt binokulært synsfelt eller dersom vedkommende har dobbeltsyn (diplopi).

Hørsel

7. Førerkort kan utstedes eller fornyes for alle kandidater eller førere i gruppe 2 på grunnlag av en uttalelse fra de kompetente medisinske myndigheter. Ved den medisinske undersøkelsen skal det tas særlig hensyn til kompensjonsmulighetene.

Bevegelseshemmede personer

8. Førerkort skal ikke utstedes eller fornyes for kandidater eller førere som har sykdommer eller misdannelser i bevegelsesapparatet som gjør det farlig å føre en motorvogn.

Gruppe 1:

- 8.1. Et innskrenket førerkort kan eventuelt utstedes til fysisk funksjonshemmede kandidater eller førere på grunnlag av en uttalelse fra en kompetent medisinsk myndighet. Uttalelsen skal være basert på en medisinsk vurdering av den aktuelle sykdommen eller misdannelsen og om nødvendig på en praktisk prøve. Det skal også angis hvilken type endring som må foretas på kjøretøyet, og om føreren må bruke et ortopedisk hjelpemiddel i den utstrekning ferdighets- og atferdsprøven godtgjør at en slik innretning vil føre til sikker kjøring.
- 8.2. Førerkort kan utstedes til eller fornyes for kandidater som har en progredierende sykdom, dersom det utføres regelmessige undersøkelser for å fastslå om vedkommende fremdeles er i stand til å føre sitt kjøretøy på en sikker måte. Førerkort kan utstedes eller fornyes uten krav om regelmessig legekontroll dersom uførheten er stabil.

Gruppe 2:

- 8.3. Den kompetente medisinske myndighet skal ta særlig hensyn til ytterlige risikoer eller farer som er forbundet med å føre kjøretøyer som inngår i definisjonen av denne gruppe.

Hjerte- og karsykdommer

9. Sykdommer som kan utsette kandidater eller førere som søker om utstedelse eller fornyelse av førerkort, for plutselige svikt i hjerte- og karsystemet, og som kan føre til en plutselig for-

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

styrrelse av hjernefunksjonen, utgjør en fare for trafikksikkerheten.

Gruppe 1:

- 9.1. Førerkort skal ikke utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere med alvorlige forstyrrelser i hjerterytmene.
- 9.2. Førerkort kan utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere som bruker pacemaker, på grunnlag av en uttalelse fra medisinsk sakkynning og regelmessig legek kontroll.
- 9.3. Utstedelse eller fornyelse av førerkort for kandidater eller førere med unormalt blodtrykk kan skje etter vurdering av de øvrige resultater fra undersøkelsen, eventuelle komplikasjoner forbundet med dem, og faren de kan utgjøre for trafikksikkerheten.
- 9.4. Generelt skal førerkort ikke utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere som lider av hjertekrampe (angina pectoris) i hviletilstand eller ved sinnsbevegelse. Utstedelse eller fornyelse av førerkort for kandidater og førere som har hatt hjerteinfarkt, skal bare skje på grunnlag av en uttalelse fra medisinsk sakkynning og om nødvendig på grunnlag av regelmessig legek kontroll.

Gruppe 2:

- 9.5. Den kompetente medisinske myndighet skal ta særlig hensyn til ytterlige risikoer eller farer som er forbundet med å føre kjøretøyer som inngår i definisjonen av denne gruppe.

Sukkersyke

10. Førerkort kan utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere som lider av sukkersyke, på grunnlag av en uttalelse fra medisinsk sakkynning og regelmessig legek kontroll tilpasset hvert enkelt tilfelle.

Gruppe 2:

- 10.1. Førerkort kan ikke utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere i denne gruppen som lider av sukkersyke som krever behandling med insulin, unntatt i meget spesielle tilfeller og bare dersom det foreligger en behørig begrunnet uttalelse fra medisinsk sakkynning, og forutsatt at det gjennomføres regelmessig legek kontroll.

Nevrologiske sykdommer

11. Førerkort skal ikke utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere som lider av en alvorlig nevrologisk sykdom, med mindre søknaden

understøttes av en uttalelse fra medisinsk sakkynning.

Nevrologiske forstyrrelser som skyldes sykdommer eller kirurgiske inngrep i det sentrale eller perifere nervesystem, og som gir seg utslag i motoriske, sensoriske eller trofiske svekkelser eller i balanse- og koordinasjonsforstyrrelser, skal i den forbindelse vurderes på grunnlag av eventuell funksjonshemmende virkning og faren for videre utvikling. Utstedelsen eller fornyelsen av førerkortet kan i slike tilfeller gjøres betinget av at det gjennomføres regelmessige undersøkelser dersom det er fare for at tilstanden forverres.

12. Epileptiske anfall og andre plutselige bevissthetsforstyrrelser utgjør en betydelig fare for trafikksikkerheten dersom de inntreffer hos en person som fører motorvogn.

Gruppe 1:

- 12.1. Førerkort kan utstedes eller fornyes på grunnlag av en undersøkelse foretatt av kompetent medisinsk myndighet og dersom det gjennomføres regelmessig legek kontroll. Den kompetente medisinske myndighet skal vurdere graden av epilepsi eller andre bevissthetsforstyrrelser, sykdommens form og kliniske utvikling (f.eks. ingen anfall på to år), behandlingen hittil og dens terapeutiske resultater.

Gruppe 2:

- 12.2. Førerkort skal ikke utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere som har eller kan få epileptiske anfall eller andre alvorlige bevissthetsforstyrrelser.

Mentale forstyrrelser

Gruppe 1:

- 13.1. Førerkort skal ikke utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere
 - som har alvorlige psykiske lidelser som enten er medfødt eller er oppstått som følge av sykdom, skader eller nevrokirurgiske inngrep,
 - som er sterkt psykisk utviklingshemmet,
 - som lider av alvorlige atferdsproblemer som følge av alderdomssvekkelse eller alvorlig svekket dømmekraft, atferd eller tilpassningsevne knyttet til personligheten, med mindre søknaden understøttes av en uttalelse fra medisinsk sakkynning og det gjennomføres regelmessig legek kontroll dersom det er nødvendig.

Gruppe 2:

- 13.2. Den kompetente medisinske myndighet skal ta særlig hensyn til ytterlige risikoer eller farer som er forbundet med å føre kjøretøyer som inngår i definisjonen av denne gruppe.

Alkohol

14. Inntak av alkohol innebærer en stor fare for trafikksikkerheten. På grunn av problemets omfang, må legene utvise stor årvåkenhet.

Gruppe 1:

- 14.1. Førerkort skal ikke utstedes til eller fornyes for søkere eller førere som er avhengige av alkohol, eller som ikke kan holde bilkjøring og inntak av alkohol atskilt.

Førerkort kan utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere som tidligere har vært avhengige av alkohol, etter en periode der de kan bevise at de har vært avholdende, og dersom det foreligger en uttalelse fra medisinsk sakkyndig og det gjennomføres regelmessig legek kontroll.

Gruppe 2:

- 14.2. Den kompetente medisinske myndighet skal ta særlig hensyn til ytterlige risikoer eller farer som er forbundet med å føre kjøretøyer som inngår i definisjonen av denne gruppe.

Narkotika og legemidler

15. Misbruk:

Førerkort skal ikke utstedes til eller fornyes for søkere eller førere som er avhengige av psykotrope stoffer eller som uten å være avhengige, regelmessig misbruker slike stoffer, uansett hvilken kjøretøygruppe det søkes om førerkort for.

Regelmessig bruk:

Gruppe 1:

- 15.1. Førerkort skal ikke utstedes til eller fornyes for søkere eller førere som regelmessig inntar psykotrope stoffer, uansett i hvilken form, dersom den inntatte mengde er så stor at den får negativ innvirkning på kjøreevnen. Dette skal gjelde for alle andre legemidler eller kombinasjoner av legemidler som påvirker kjøreevnen.

Gruppe 2:

- 15.2. Den kompetente medisinske myndighet skal ta særlig hensyn til ytterlige risikoer eller farer som er forbundet med å føre kjøretøyer som inngår i definisjonen av denne gruppe.

Nyrelidelser

Gruppe 1:

- 16.1. Førerkort kan utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere som lider av alvorlig nyresvikt, dersom det foreligger en uttalelse fra medisinsk sakkyndig og det gjennomføres regelmessig legek kontroll.

Gruppe 2:

- 16.2. Førerkort skal ikke utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere som lider av alvorlig og irreversibel nyresvikt, bortsett fra i unntakstilfeller som er behørig begrunnet ved en uttalelse fra medisinsk sakkyndig, og dersom det gjennomføres regelmessig legek kontroll.

Forskjellige bestemmelser

Gruppe 1:

- 17.1. Førerkort kan utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere som har gjennomgått en organtransplantasjon eller har fått innsatt et kunstig organ som får innvirkning på kjøreevnen, forutsatt at det foreligger en uttalelse fra medisinsk sakkyndig og at det gjennomføres regelmessig legek kontroll dersom det er nødvendig.

Gruppe 2:

- 17.2. Den kompetente medisinske myndighet skal ta særlig hensyn til ytterlige risikoer eller farer som er forbundet med å føre kjøretøyer som inngår i definisjonen av denne gruppe.
18. Generelt skal førerkort ikke utstedes til eller fornyes for kandidater eller førere som har en sykdom som ikke er nevnt i de foregående numre, og som kan innebære eller medføre en funksjonell uførhet som utgjør en fare for trafikksikkerheten dersom vedkommende fører et kjøretøy, med mindre det med søknaden følger en uttalelse fra medisinsk sakkyndig, og forutsatt at det om nødvendig gjennomføres regelmessig legek kontroll.

*Vedlegg IV***Minstekrav til personer som gjennomfører praktiske førerprøver****1. Krav til kunnskaper hos førerprøvesensorer**

- 1.1. En person som er bemyndiget til å vurdere en kandidats kjøreevne i en motorvogn, må ha kunnskaper og ferdigheter innenfor de emner som er oppført i nr. 1.2 til 1.6, samt forståelse for disse.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

1.2. Sensorens kunnskaper må være tilstrekkelige til å vurdere kandidaten kjøreevner innenfor den gruppen førerprøven gjelder, og som kandidaten søker om førerkort for.

1.3. Kunnskaper og forståelse med hensyn til kjøring og kjørevurdering:

- teori om kjøreatferd,
- faregjenkjenning og unngåelse av ulykker,
- læreplanen som førerprøvekravene bygger på,
- kravene til førerprøven,
- relevant vei- og trafikklovgivning, herunder relevant EU-lovgivning og nasjonal lovgivning og deres fortolkende retningslinjer,
- vurderingsteori og vurderingsteknikk,
- defensiv kjøring.

1.4. Vurderingsevner:

- evne til å presist å iaktta, kontrollere og vurdere kandidatens generelle ferdigheter, særlig med hensyn til:
 - å oppfatte farlige situasjoner riktig og fullstendig,
 - å fastslå årsaken til slike situasjoner og den sannsynlige virkningen av dem på en nøyaktig måte,
 - å utvikle kunnskaper og innse feil,
 - å gjennomføre vurderingen på en enhetlig og sammenhengende måte,
- raskt å tilegne seg informasjon og trekke ut de viktigste delene i denne,
- se framover, identifisere mulige problemer og utvikle strategier for å løse dem,
- gi rettidige og konstruktive tilbakemeldinger.

1.5. Personlige kjøreferdigheter:

- En person som er bemyndiget til å gjennomføre en praktisk prøve for en førerkortgruppe, må være i stand til å føre den aktuelle motorvognen med en gjennomgående høy standard på kjøringen.

1.6. Tjenestens kvalitet:

- fastslå og formidle hva kandidaten kan forvente seg under prøven,
- uttrykke seg klart, på en måte som gjør at innhold, framstillingsmåte og språk er tilpasset målgruppen og situasjonen, og som gjør det mulig å besvare spørsmål fra kandidaten,
- gi en klar tilbakemelding om prøveresultatet,
- behandle kandidatene med respekt, og uten forskjellsbehandling.

1.7. Kunnskap om kjøretøyenes teknikk og fysikk:

- kunnskap om kjøretøyets teknikk (styring, dekk, bremses, lys), særlig for motorsykler og tunge kjøretøyer,
- sikring av last,
- kunnskap om kjøretøyets fysiske egenskaper (f.eks. hastighet, friksjon, dynamikk, energi).

1.8. Kjøring på en drivstoffbesparende og miljøvennlig måte.

2. Generelle vilkår

2.1. En sensor i gruppe B

- a) må ha hatt et gruppe B-sertifikat i minst tre år,
- b) må være minst 23 år gammel,
- c) må ha tilegnet seg de grunnleggende kvalifikasjonene fastsatt i nr. 3 i dette vedlegg og deretter ha oppfylt kravene om kvalitetssikring og etter- og videreutdanning fastsatt i nr. 4 i dette vedlegg,
- d) må ha avsluttet en yrkesutdanning som minst omfatter fullføring av nivå 3 som definert i rådsvettdtak 85/368/EØF av 16. juli 1985 om samsvar mellom de kvalifikasjoner som oppnås ved yrkesrettet opplæring i medlemsstatene i De europeiske fellesskap¹⁰;
- e) må ikke samtidig være yrkesaktiv som kjørelærer på en kjøreskole.

2.2. En sensor i de andre gruppene

- a) må ha et førerkort i den aktuelle gruppen eller inneha tilsvarende kunnskaper på grunnlag av en relevant yrkeskompetanse,
- b) må ha tilegnet seg de grunnleggende kvalifikasjonene fastsatt i nr. 3 i dette vedlegg og deretter ha oppfylt kravene om kvalitetssikring og etter- og videreutdanning fastsatt i nr. 4 i dette vedlegg,
- c) må ha virket som kvalifisert sensor i gruppe B i minst tre år; dette kravet kan fravikes dersom sensoren kan framlegge dokumentasjon på følgende:
 - minst fem års kjøring i den aktuelle gruppen, eller,
 - bevis på en høyere teoretisk og praktisk kjøreevne enn den som kreves for å oppnå et førerkort, slik at det nevnte kravet følgelig er unødvendig,
- d) må ha fullført en yrkesutdanning som minst fører til avslutning av nivå 3, som definert i vedtak 85/368/EØF,
- e) må ikke samtidig være yrkesaktiv som kjørelærer på en kjøreskole.

¹⁰ EFT L 199 av 7.12.1988, s. 56.

2.3. Ekvivalens

2.3.1. Medlemsstatene kan gi en sensor rett til å gjennomføre førerprøver i gruppe AM, A1, A2 og A dersom vedkommende tilegner seg de grunnleggende kvalifikasjonene fastsatt i nr. 3 for en av disse gruppene.

2.3.2. Medlemsstatene kan gi en sensor rett til å gjennomføre førerprøver i gruppe C1, C, D1 og D dersom vedkommende tilegner seg de grunnleggende kvalifikasjonene fastsatt i nr. 3 for en av disse gruppene.

2.3.3. Medlemsstatene kan gi en sensor rett til å gjennomføre førerprøver i gruppe BE, C1E, CE, D1E og DE dersom vedkommende tilegner seg de grunnleggende kvalifikasjonene fastsatt i nr. 3 for en av disse gruppene.

3. Grunnleggende kvalifikasjoner

3.1. Grunnopplæring

3.1.1. Før en person kan få tillatelse til å gjennomføre førerprøver, må personen på en vellykket måte gjennomføre det opplæringsprogrammet som en medlemsstat eventuelt fastsetter, med sikte på å oppnå kunnskapene fastsatt i nr. 1.

3.1.2. Medlemsstatene må avgjøre om innholdet i et bestemt opplæringsprogram medfører tillatelse til å gjennomføre førerprøver for en eller flere førerkortgrupper.

3.2. Eksamen

3.2.1. Før en person kan få tillatelse til å gjennomføre førerprøver, må personen demonstrere tilfredsstillende kunnskaper, forståelse, ferdigheter og egnethet innenfor de emner som er oppført i nr. 1.

3.2.2. Medlemsstatene skal iverksette en eksamensprosess der det på en pedagogisk tilfredsstillende måte vurderes om den aktuelle personen har de kunnskaper som er fastsatt i nr. 1, særlig nr. 1.4. Eksamensprosessen skal bestå av både en teoretisk og en praktisk del. Data-maskinbasert vurdering kan brukes der det er aktuelt. De nærmere bestemmelser om art og varighet av prøvene og vurderingene i forbindelse med eksamenene overlates til de enkelte medlemsstatene.

3.2.3. Medlemsstatene må avgjøre om innholdet i en bestemt eksamen medfører tillatelse til å gjennomføre førerprøver for en eller flere førerkortgrupper.

4. Kvalitetssikring og etter- og videreutdanning

4.1. Kvalitetssikring

4.1.1. Medlemsstatene skal ha etablert kvalitetssikringsordninger som sikrer at kravene til sensorene opprettholdes.

4.1.2. Kvalitetssikringsordningene bør omfatte overvåking av sensorene i arbeid, videre opplæring og ny akkreditering av sensorene, sensorenes løpende yrkesmessige utvikling og en regelmessig revisjon av resultatene av førerprøvene de har gjennomført.

4.1.3. Medlemsstatene skal hvert år sørge for å overvåke sensorene ved hjelp av kvalitetssikringsordningene nevnt i nr. 4.1.2. Medlemsstatene skal dessuten hvert femte år sørge for at hver sensor observeres under gjennomføring av førerprøver i et samlet tidsrom på minst en halv dag, noe som vil gjøre det mulig å observere flere førerprøver. Dersom det oppdages problemer, skal korrigerende tiltak iverksettes. Personen som gjennomfører overvåkingen, skal være en person som medlemsstaten har godkjent for dette formål.

4.1.4. Når en sensor har tillatelse til å gjennomføre førerprøver i mer enn en gruppe, kan medlemsstatene bestemme at overvåkingskravet med hensyn til prøver i flere grupper er oppfylt gjennom overvåkingen av en gruppe.

4.1.5. For å sikre en korrekt og ensartet vurdering skal førerprøvevirksomheten observeres og overvåkes av en instans som medlemsstaten har godkjent.

4.2. Etter- og videreutdanning

4.2.1. Medlemsstatene skal sørge for at sensorene, for å beholde sin godkjenning, og uavhengig av hvor mange grupper de er akkreditert for, gjennomgår følgende:

- gjennomfører en regelmessig etter- og videreutdanning på i alt minst fire dager for hver toårsperiode, for å:
- vedlikeholde og fornye nødvendige kunnskaper og prøvingsferdigheter,
- utvikle nye kunnskaper som har blitt nødvendige for å utøve yrket,
- sikre at en sensor fortsetter å gjennomføre prøver på en rettferdig og ensartet måte,
- en etter- og videreutdanning på i alt minst fem dager for hver femårsperiode, for å:
- utvikle og vedlikeholde de nødvendige praktiske kjøreferdigheter.

4.2.2. Medlemsstatene skal iverksette egnede tiltak for å sikre at spesialopplæring omgående gis til de sensorer som i følge det eksisterende kvali-

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

tetssikringsystemet har vist seg å ha alvorlige mangler.

- 4.2.3. Etter- og videreutdanningen kan skje i form av samtaler, klasseromsundervisning, tradisjonell læring eller e-læring og kan gjennomføres individuelt eller i grupper. Den kan omfatte ny akkreditering i henhold til de krav medlemsstatene finner passende.
- 4.2.4. Når en sensor har tillatelse til å gjennomføre førerprøver i mer enn en gruppe, kan medlemsstatene bestemme at overvåkingskravet med hensyn til prøver i flere grupper er oppfylt gjennom overvåkingen av en gruppe.
- 4.2.5. Når en sensor ikke har gjennomført prøver i en gruppe i løpet av en periode på 24 måneder, skal sensoren vurderes på nytt før vedkommende får lov til å gjennomføre førerprøver i den nevnte gruppen. Den nye vurderingen kan skje som en del av kravet fastsatt i nr. 4.2.1.

5. Opparbeidede rettigheter

- 5.1. Medlemsstatene kan fastsette at personer som fikk tillatelse til å gjennomføre førerprøver umiddelbart før disse bestemmelsene trådte i kraft, kan fortsette å gjennomføre førerprøver selv om de ikke hadde tillatelse i henhold til vilkårene i nr. 2 eller prosessen med grunnleggende kvalifikasjoner fastsatt i nr. 3.
- 5.2. Disse sensorene må likevel oppfylle kravene om regelmessig overvåking og kvalitetssikring fastsatt i nr. 4.

Vedlegg V

Minstekrav til opplæring og prøving av førere av vogntog som definert i artikkel 4 nr. 4 bokstav b) annet ledd

- Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å:
 - godkjenne og overvåke opplæringen fastsatt i artikkel 7 nr. 1) bokstav d) eller,
 - avholde ferdighets- og atferdsprøven fastsatt i artikkel 7 nr. 1 bokstav d).
- Varigheten av føreropplæringen
 - minst 7 timer.
- Innholdet i føreropplæringen

Føreropplæringen skal omfatte de kunnskaper og ferdigheter og den atferd som er beskrevet i nr. 2 og 7 i vedlegg II. Det skal legges særlig vekt på:

- kjøretøydynamikk, sikkerhetskriterier, trekkvogn og tilhenger (kopplingsmekanisme), riktig lastning og sikkerhetsutstyr.

Den praktiske opplæringen skal omfatte følgende øvelser: akselerasjon, retardasjon, rygging, bremsing, stopplengde, skifte av kjørefelt, bremsing/unnvikning, svinging med tilhenger, kople en tilhenger av og på trekkvognen igjen, parkering.

- Hver deltaker skal gjennomføre den praktiske delen av opplæringen og demonstrere sine ferdigheter og sin atferd på offentlig vei,
 - Vogntogene som brukes i opplæringen, skal tilhøre den førerkortgruppen som deltakerne søker om førerkort for.
4. Varighet og innhold av ferdighets- og atferdsprøven
- Prøvens varighet og den distanse som tilbakelegges, må være tilstrekkelig for å vurdere ferdighetene og atferden fastsatt i nr. 3.

Vedlegg VI

Minstekrav til opplæring og prøving av førere av motorsykler i gruppe A (gradvis adgang)

- Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å:
 - godkjenne og overvåke opplæringen fastsatt i artikkel 7 nr. 1) bokstav c) eller,
 - avholde ferdighets- og atferdsprøven fastsatt i artikkel 7 nr. 1 bokstav c).
- Varigheten av føreropplæringen
 - minst 7 timer.
- Innholdet i føreropplæringen
 - Føreropplæringen skal omfatte alle de momenter som er beskrevet i nr. 6 i vedlegg II.
 - Hver deltaker skal gjennomføre den praktiske delen av opplæringen og demonstrere sine ferdigheter og sin atferd på offentlig vei,
 - Motorsykler som brukes i opplæringen, skal tilhøre den førerkortgruppen som deltakerne søker om førerkort for.
- Ferdighets- og atferdsprøvens varighet og innhold

Prøvens varighet og den distanse som tilbakelegges, må være tilstrekkelig for å vurdere ferdighetene og atferden fastsatt i nr. 3 i dette vedlegg.

*Vedlegg VII***Del A****Opphevet direktiv med suksessive endringer**

(som nevnt i artikkel 17)

Rådsdirektiv 91/439/EØF	(EFT L 237 av 24.8.1991, s. 1)
Rådsdirektiv 94/72/EF	(EFT L 337 av 24.11.1994, s. 86)
Rådsdirektiv 96/47/EF	(EFT L 235 av 17.9.1996, s. 1)
Rådsdirektiv 97/26/EF	(EFT L 150 av 7.6.1997, s. 41)
Kommisjonsdirektiv 2000/56/EF	(EFT L 237 av 21.9.2000, s. 45)
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/59/EF, bare artikkel 10 nr. 2	(EUT L 226 av 10.9.2003, s. 4)
Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1882/2003, bare vedlegg II nr. 24	(EUT L 284 av 31.10.2003, s. 1)

Del B**Frister for innarbeiding i nasjonal lovgivning og for anvendelse**

(som nevnt i artikkel 17)

Direktiv	Frist for innarbeiding	Anvendelsesdato
Direktiv 91/439/EØF	1. juli 1994	1. juli 1996
Direktiv 94/72/EF	-	1. januar 1995
Vedtak 96/427/EF)	-	16. juli 1996
Direktiv 96/47/EF	1. juli 1996	>1. juli 1996
Direktiv 97/26/EF	1. januar 1998	1. januar 1998
Direktiv 2000/56/EF	30. september 2003	30. september 2003, 30. september 2008 (vedlegg II, nr. 6.2.5) og 30. september 2013 (vedlegg II, nr. 5.2)
Direktiv 2003/59/EF	10. september 2006	10. september 2008 (passasjertransport) og 10. september 2009 (varetransport)

*Vedlegg VIII***Sammenligningstabell**

Direktiv 91/439/EØF	Dette direktiv
Artikkel 1 nr. 1 første punktum	Artikkel 1 nr. 1 første punktum
Artikkel 1 nr. 1 annet punktum	—
-	Artikkel 1 nr. 2
Artikkel 1 nr. 2	Artikkel 2 nr. 1
-	Artikkel 2 nr. 2
Artikkel 1 nr. 3	-
Artikkel 2 nr. 1	Artikkel 1 nr. 1 annet punktum
Artikkel 2 nr. 2	Artikkel 3 nr. 1
	Artikkel 3 nr. 2
	Artikkel 3 nr. 3
Artikkel 2 nr. 3	-
Artikkel 2 nr. 4	-
Artikkel 3 nr. 1 første ledd innledende tekst	Artikkel 4 nr. 1 første punktum
-	Artikkel 4 nr. 2 første strekpunkt
-	Artikkel 4 nr. 2 annet strekpunkt
Artikkel 3 nr. 1 første ledd første strekpunkt	Artikkel 4 nr. 3 første strekpunkt
Artikkel 3 nr. 1 første ledd annet strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav b) første ledd
Artikkel 3 nr. 1 første ledd tredje strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav b) annet ledd

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 29/2008 av 14. mars 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2006/126/EF om førerkort

Artikkel 3 nr. 1 første ledd fjerde strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav c)
Artikkel 3 nr. 1 første ledd femte strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav f)
Artikkel 3 nr. 1 første ledd sjette strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav g)
Artikkel 3 nr. 1 første ledd sjuende strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav j)
Artikkel 3 nr. 1 første ledd åttende strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav k)
Artikkel 3 nr. 2 første ledd innledende tekst	-
Artikkel 3 nr. 2 første ledd første strekpunkt	Artikkel 4 nr. 3 bokstav a)
Artikkel 3 nr. 2 første ledd annet strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav a)
Artikkel 3 nr. 2 første ledd tredje strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav d)
Artikkel 3 nr. 2 første ledd fjerde strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav e)
Artikkel 3 nr. 2 første ledd femte strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav h)
Artikkel 3 nr. 2 første ledd sjette strekpunkt innledende tekst	Artikkel 4 nr. 4 bokstav i)
Artikkel 3 nr. 2 første ledd sjette strekpunkt første understrekpunkt	-
Artikkel 3 nr. 2 første ledd sjette strekpunkt annet understrekpunkt	-
Artikkel 3 nr. 3 innledende tekst	-
Artikkel 3 nr. 3 første strekpunkt	Artikkel 4 nr. 1 tredje punktum
Artikkel 3 nr. 3 annet strekpunkt første ledd	Artikkel 4 nr. 3 annet strekpunkt
Artikkel 3 nr. 3 annet strekpunkt annet ledd	-
Artikkel 3 nr. 3 tredje strekpunkt	Artikkel 4 nr. 3 første strekpunkt
Artikkel 3 nr. 3 fjerde strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 første strekpunkt
Artikkel 3 nr. 3 femte strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 annet strekpunkt
-	Artikkel 4 nr. 3
Artikkel 3 nr. 4	-
Artikkel 3 nr. 5	-
Artikkel 3 nr. 6	Artikkel 4 nr. 5 første punktum
-	Artikkel 4 nr. 5 annet punktum
Artikkel 4	Artikkel 5
Artikkel 5 nr. 1	Artikkel 6 nr. 1
Artikkel 5 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 6 nr. 1 bokstav a)
Artikkel 5 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 6 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 5 nr. 2 innledende tekst	Artikkel 6 nr. 2 innledende tekst
Artikkel 5 nr. 2 bokstav a)	Artikkel 6 nr. 2 bokstav a)
Artikkel 5 nr. 2 bokstav b)	Artikkel 6 nr. 2 bokstav b)
-	Artikkel 6 nr. 2 bokstav c)
-	Artikkel 6 nr. 2 bokstav d)
-	Artikkel 6 nr. 2 bokstav e)
-	Artikkel 6 nr. 2 bokstav f)
Artikkel 5 nr. 3	-
Artikkel 5 nr. 4	Artikkel 6 nr. 4
Artikkel 6 nr. 1 innledende tekst	Artikkel 4 nr. 1 annet punktum
Artikkel 6 nr. 1 første strekpunkt	Artikkel 4 nr. 3 bokstav a) tredje strekpunkt
Artikkel 6 nr. 1 bokstav a) annet strekpunkt	Artikkel 4 nr. 4 bokstav a) annet strekpunkt
Artikkel 6 nr. 1 bokstav b) første strekpunkt	Artikkel 4 nr. 3 bokstav b) annet strekpunkt
	Artikkel 4 nr. 3 bokstav c) annet strekpunkt
Artikkel 6 nr. 1 bokstav b) annet strekpunkt første alternativ	Artikkel 4 nr. 4 bokstav b) femte ledd
Artikkel 6 nr. 1 bokstav b) annet strekpunkt annet alternativ	Artikkel 4 nr. 4 bokstav c) annet strekpunkt
Artikkel 6 nr. 1 bokstav b) tredje strekpunkt første og annet alternativ	Artikkel 4 nr. 4 bokstav g) annet strekpunkt

Artikkel 6 nr. 1 bokstav b) tredje strekpunkt tredje og fjerde alternativ	Artikkel 4 nr. 4 bokstav e) tredje strekpunkt alternativ
Artikkel 6 nr. 1 bokstav c) første strekpunkt første og annet alternativ	Artikkel 4 nr. 4 bokstav k) annet strekpunkt alternativ
Artikkel 6 nr. 1 bokstav c) første strekpunkt tredje og fjerde alternativ	Artikkel 4 nr. 4 bokstav i) annet strekpunkt alternativ
Artikkel 6 nr. 2	Artikkel 4 nr. 6 første ledd
-	Artikkel 4 nr. 6 annet ledd
Artikkel 6 nr. 3	artikkel 4 nr. 6 tredje og fjerde ledd
Artikkel 7 nr. 1 innledende tekst	Artikkel 7 nr. 1 innledende tekst
Artikkel 7 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 7 nr. 1 bokstav a)
-	Artikkel 7 nr. 1 bokstav b)
-	Artikkel 7 nr. 1 bokstav c)
-	Artikkel 7 nr. 1 bokstav d)
Artikkel 7 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 7 nr. 1 bokstav e)
Artikkel 7 nr. 2	-
Artikkel 7 nr. 3	-
-	Artikkel 7 nr. 2
-	Artikkel 7 nr. 3
Artikkel 7 nr. 4	Artikkel 7 nr. 4
Artikkel 7 nr. 5	Artikkel 7 nr. 5 bokstav a)
-	Artikkel 7 nr. 5 bokstav b)
-	Artikkel 7 nr. 5 bokstav c)
-	Artikkel 7 nr. 5 bokstav d)
Artikkel 7a nr. 1	-
Artikkel 7a nr. 2	Artikkel 8
Artikkel 7b	Artikkel 9
-	Artikkel 10
Artikkel 8	Artikkel 11
Artikkel 9	Artikkel 12
Artikkel 10	Artikkel 13 nr. 1
-	Artikkel 13 nr. 2
Artikkel 11	Artikkel 14
Artikkel 12 nr. 1	-
Artikkel 12 nr. 2	-
Artikkel 12 nr. 3	Artikkel 15
-	Artikkel 16
Artikkel 13	Artikkel 17 første ledd
-	Artikkel 17 annet ledd
-	Artikkel 18
Artikkel 14	Artikkel 19
Vedlegg I	-
Vedlegg Ia	Vedlegg I
Vedlegg II	Vedlegg II
Vedlegg III	Vedlegg III
-	Vedlegg IV
-	Vedlegg V
-	Vedlegg VI
